

Jaarverslag

2020

Vervangingsfonds

Inhoud

Bestuurs- verslag

Voorwoord

De coronapandemie heeft het afgelopen jaar grote invloed gehad op het primair onderwijs. Vanaf maart gingen de scholen wekenlang dicht en werd thuisonderwijs de norm. Ouders, die veelal thuiswerkten, kregen de taak om met hun kinderen thuis het lesprogramma online te vervolgen. Scholen en onderwijzend personeel hebben ouders en leerlingen zoveel mogelijk ondersteund met thuisonderwijs en noodopvang. Na de zomer werd de start van het schooljaar op normale basis opgepakt, maar een tweede coronagolf zorgde uiteindelijk voor een zwaardere lockdown en het opnieuw sluiten van de scholen eind 2020.

De medewerkers van het Vervangingsfonds werkten bijna het gehele jaar thuis en op afstand. We hebben maatregelen genomen en oplossingen bedacht om onze werkzaamheden en dienstverlening voort te kunnen zetten. Regioteams konden schoolbesturen een groot deel van het jaar niet bezoeken maar slaagden er in om in contact te blijven en de dienstverlening veelal online aan te bieden.

We troffen een aantal maatregelen om de druk op het scholenveld te verlichten. Zo konden werknemers die uit voorzorg thuis bleven ten laste van het Vervangingsfonds worden vervangen. Voor de maand april werd een premiepauze ingelast. Daarnaast is de indieningstermijn voor declaraties verlengd en is het inzetpercentage van de vervangingspools tijdelijk (tot 1 juni 2020) op 100% gezet.

Vervangingsfonds en Participatiefonds: integrale aanpak

Het Vervangingsfonds heeft de BGZ-dienstverlening verder ontwikkeld. De focus ligt daarbij op het begeleiden en ondersteunen van het scholenveld in de professionalisering op het terrein van organisatie en personeelsbeleid. De hulpvragen van schoolbesturen betreffen een breed HR-spectrum. Een integrale invulling reduceert verzuim en uitval en daarmee vervangingskosten voor het Vervangingsfonds én uitkeringskosten voor het Participatiefonds. Voorkomen en terugdringen van langdurig verzuim en uitval heeft immers effect op de instroom in het Participatiefonds.

Uitstel wetgeving

Het wetsvoorstel waarin de toekomstige invulling van de fondsen is vastgelegd, was voorzien om dit jaar te worden behandeld.

Deze wetsbehandeling heeft - mede als gevolg van corona - vertraging opgelopen en is uitgesteld. Het is nog niet duidelijk wanneer de behandeling van het wetsvoorstel gaat plaatsvinden.

Maatwerk in de regio

Het Vervangingsfonds bundelt de krachten met het Participatiefonds in regionaal werkende teams. Ieder schoolbestuur staat in contact met een regiocoördinator, de strategische sparringpartner voor een schoolbestuurder. Dit jaar is afscheid genomen van uitvoeringspartner ASP. De aldaar werkzame adviseurs zijn in dienst gekomen van het Vervangingsfonds. De slagkracht van de regioteams is daarmee verhoogd en we hebben als organisatie nu meer direct contact en ontvangen feedback op alle niveaus vanuit het scholenveld.

Nieuwe uitvoeringspartner

Met het afscheid van ASP werd besloten de adviseurs over te nemen. Voor de verwerking en uitvoering van vervangingsdeclaraties is via een aanbesteding een nieuwe partij gezocht. Met nieuwe partner WWplus is hard gewerkt aan de inrichting en overname van de portal Mijn Vf die begin januari 2021 succesvol live is gegaan. De portal wordt komend jaar verder vernieuwd. Ook de helpdesks zijn opnieuw ingericht en medewerkers zijn opgeleid. De uitvoering en kwaliteit van onze dienstverlening is daarmee voor de toekomst geborgd.

Eigen risicodragerschap

In 2020 hebben 48 schoolbesturen gekozen voor het eigen risicodragerschap, dit is ongeveer gelijk aan het aantal het jaar ervoor. Daarmee kwam het totaal aantal eigenrisicodragers op 621 schoolbesturen. Van deze 621 hebben 71 schoolbesturen gekozen voor een financiële variant, waarmee zij binnen het eigen risicodragerschap

nog wel een deel van hun financiële risico afdekken. 375 schoolbesturen zijn nog volledig aangesloten.

Premieontwikkelingen

Het financiële jaar is met een lager resultaat afgesloten dan was begroot. Hiervoor zijn meerdere oorzaken aan te wijzen. De belangrijkste betreft de premievrijstelling van april in verband met de schoolsluitingen als gevolg van de coronamaatregelen. Daarnaast waren de vervangingskosten lager dan begroot. Een van de mogelijke oorzaken hiervoor is het lerarentekort in de sector. Vervanging is moeilijk in te vullen met lesbevoegde vervangers, wat leidt tot minder vervangingsdeclaraties. Deze situatie zal naar verwachting nog enkele jaren voortduren in de sector, waardoor het Vervangingsfonds de trend van declaraties naar beneden zal bijstellen. Er is geen duidelijk effect zichtbaar als gevolg van corona, omdat de maatregel "uit voorzorg thuis" ook voor vergoeding in aanmerking komt. Ondanks een lager resultaat dan begroot, is het voornemen om de premie voor de komende jaren gelijk en stabiel te houden op 6,0%.

Tot slot

Corona heeft voor enorme uitdagingen gezorgd. We hebben veel geleerd en gezien hoeveel veerkracht er in ons allemaal zit. Onze sector is flexibel, gedreven en onmisbaar. De waardering voor het primair onderwijs is gegroeid. Daarom kijk ik positief naar de toekomst. Afgelopen jaar heeft aangetoond dat onze sector onder ongelooflijk moeilijke omstandigheden de krachten kan bundelen. Samenwerking maakt ons sterk.

GEKE FABER

Voorzitter

Afgelopen jaar heeft aangetoond dat onze sector onder ongelooflijk moeilijke omstandigheden de krachten kan bundelen.”

Wettelijke taak en beleidsdoelstellingen

Het Vervangingsfonds (Vf) heeft sinds 1992 de wettelijke taak schoolbesturen in het primair onderwijs financiële waarborgen te bieden voor de kosten van vervanging bij afwezigheid van personeel.

Naast het bieden van deze financiële waarborgen heeft het fonds van de minister de taak gekregen om de landelijke taken in het kader van de bedrijfsgezondheidszorg in het primair onderwijs uit te voeren.

Het doel van deze wettelijke taken is gericht op het borgen van de continuïteit in het primair onderwijs. De sector is er bij gebaat om afwezig personeel snel, volledig en kwalitatief goed te vervangen en de schadelast voor vervanging van verzuim te beperken. Schadelastbeperking houdt bovendien de premies betaalbaar.

“ Een duurzame aanpak voor het verhogen van werkplezier, het verlagen van de werkdruk, zorgdragen voor vitale medewerkers en daarmee behoud van personeel en het voorkomen van tekorten ”

Dat doen we door samen met het scholenveld duurzaam te werken aan verdere professionalisering van de sector op het gebied van personeels- en verzuimbeleid. Een duurzame aanpak voor het verhogen van werkplezier, het verlagen van de werkdruk, zorgdragen voor vitale medewerkers en daarmee behoud van personeel en het voorkomen van tekorten. Het fonds ondersteunt de schoolbesturen hierbij met onafhankelijk advies, door de inzet van adviseurs die beschikken over jarenlange kennis en ervaring binnen het primair onderwijs.

De beleidsdoelstellingen van het bestuur van het Vf zijn dan ook:

- schoolbesturen financieel in staat stellen om in noodzakelijke vervanging te voorzien;
- terugdringen van het ziekteverzuim van medewerkers in het primair onderwijs via bevordering van verzuim- en arbeidsomstandighedenbeleid op scholen.

Toekomst van het fonds

De sociale partners zijn het in 2016 eens geworden over het te bereiken eindplaatje van de opheffing van de verplichte aansluiting bij het Vervangingsfonds. Zij hebben een nieuw stelsel voor ogen, waarin werkgevers volledig zelf verantwoordelijk worden voor:

- het ziekteverzuim, het voorkomen ervan en de zorg voor het beperken van de duur;
- kwalitatief goede vervanging, zodanig dat de continuïteit van het onderwijs is gewaarborgd én de werkdruk van leraren die niet afwezig zijn niet toeneemt;
- het maken van keuzes over het afdekken van financiële risico's van verzuim.

Sociale partners verschillen nog wel van mening over de manier waarop, het tempo waarin en het tijdstip waarop dit eindplaatje moet worden bereikt. Samen met het bestuursbureau hebben zij gewerkt aan een dashboard dat dit proces moet ondersteunen. Dit dashboard geeft kwantitatief en kwalitatief inzicht in de positie van besturen die tegen betaling van premie vergoedingen ontvangen van het fonds. Hierbij gaat het op bestuursniveau ook om gegevens inzake de relatie tussen de hoogte van de jaarlijkse premieafdracht en de ontvangsten uit fondsvergoedingen in het betrokken jaar na verwerking van bonus/malus-verrekeningen. Middels het dashboard worden door het bestuur de ontwikkelingen binnen het Vervangingsfonds gemonitord en samen met OCW worden de ontwikkelingen op sectoraal gebied inzichtelijk gemaakt. Hierover heeft het fonds 2x per jaar overleg met de sociale partners en OCW. Het uiteindelijke doel is om te komen tot een sector die zichzelf kan bedruipen zonder achtervang van het Vervangingsfonds op het gebied van verzuim financiering.

Op 20 februari 2020 is er een wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer. In dit wetsvoorstel vervalt op termijn de verplichte aansluiting bij het Vervangingsfonds. De behandeling van dit wetsvoorstel heeft als gevolg van corona vertraging opgelopen en het is nog onduidelijk wanneer dit behandeld zal gaan worden. Het moment van daadwerkelijke bedrijfsbeëindiging van het fonds wordt besloten door de sociale partners. Op basis van de goedgekeurde wettekst zal er tussen de diverse betrokken partijen overleg plaatsvinden over de te ondernemen activiteiten. Dit leidt ertoe dat er voor nu geen aanwijzingen zijn dat op korte termijn wordt besloten tot opheffing van het Vervangingsfonds.

In januari 2019 heeft het bestuur een strategisch meerjarenbeleidsplan vastgesteld dat de sector in de jaren 2019-2022 kan ondersteunen in het traject op weg naar een toekomst zonder aansluiting bij het Vervangingsfonds. De ondersteuning wordt uitgevoerd door de regiocoördinatoren en de adviseurs. Eind 2020 is afscheid genomen van uitvoeringspartner ASP, waar ook de adviseurs in dienst waren. Het bestuur van het Vervangingsfonds heeft besloten om naast de regiocoördinatoren adviseurs in dienst te nemen. Dit gezien het belang van hun rol en taken, maar ook om de aansturing en effectiviteit van de dienstverlening te verhogen en om directe feedback uit het scholenveld te verkrijgen. Bovendien kan op deze manier een betere integratie en afstemming plaatsvinden met het preventieve beleid van het Participatiefonds (Pf). De BGZ-taken van het Vf sluiten naadloos aan op de doelstellingen van het Pf en daarmee op het terugdringen van het lerarentekort.

Verlag

Algemeen en leeswijzer

In het jaarverslag worden de voornaamste activiteiten van het Vervangingsfonds in het verslagjaar 2020 beschreven. De wettelijke kerntaken, het financieren en verevenen van de kosten van vervanging van door ziekte afwezig personeel en het flankerend beleid, vormen de kern van deze activiteiten.

Naast de financiering van de vervangingskosten, waarvoor premie wordt geheven, wordt ook kort ingegaan op het reglement van het Vf waarin de voorwaarden voor vergoeding van vervangingskosten staan beschreven.

Het flankerend beleid (BGZ) heeft enerzijds tot doel invulling te geven aan centrale afspraken van sociale partners om werknemers in het PO te faciliteren in het vormgeven van hun eigen verantwoordelijkheid rond arbo, verzuim en re-integratie; anderzijds door bij te dragen aan de schadelastbeperking in vervangingskosten, c.q. het terugdringen van het ziekteverzuim in het PO, via gerichte (decentrale) maatwerkondersteuning van schoolbesturen en medewerkers. De visie en aanpak van het fonds wordt beschreven evenals de in 2020 uitgevoerde activiteiten. Focuspunten van het BGZ-beleid zijn duurzame inzetbaarheid en strategische personeelsplanning. Daarnaast is een overzicht opgenomen van projecten en subsidies. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met een paragraaf over de interne beheersing waarin onder meer ingegaan wordt op gegevensbeveiliging, risicomanagement en procesmanagement. Ook is de samenstelling van bestuur en bestuurlijke commissies in dit hoofdstuk vermeld evenals het aantal in het verslagjaar ingediende bezwaarschriften. Tot slot zijn de voornaamste financiële kengetallen en indicatoren opgenomen. De jaarrekening volgt in hoofdstuk 2.

Financiering van de vervangingskosten

Het Vervangingsfonds heft een premie bij de schoolbesturen voor de financiering van de vervangingskosten die ten laste van het fonds komen. Schoolbesturen kunnen de keuze maken het risico van vervangingskosten geheel of gedeeltelijk zelf te dragen. Bij de keuze voor geheel eigenrisicodragers wordt er een collectiviteitspremie in rekening gebracht, welke meebeweegt met de premie voor aangesloten schoolbesturen. Bij gedeeltelijk eigenrisicodragers heeft een schoolbestuur de keuze uit 4 financiële varianten, te weten:

- Eigen risicovariant van 2 maal de werktijdfactor
- Eigen risicovariant van 6 maal de werktijdfactor
- Stop-loss variant met een eigen risico in vaste bedragen van 80%
- Stop-loss variant met een eigen risico in vaste bedragen van 100%

Het Vervangingsfonds stelt een kostendekkende premie vast. Niet ieder personeelslid is verplicht aangesloten bij het Vf. Voor personeel dat niet onder de verplichte aansluiting valt, bestaat onder voorwaarden de mogelijkheid tot vrijwillige aansluiting.

De maandelijks verschuldigde premie wordt door het Vervangingsfonds berekend op basis van de gegevens die via salarisverwerkers worden aangeleverd. Alle schoolbesturen hebben een compliance verklaring afgegeven inzake de betrouwbaarheid (volledig en juist) van de aangeleverde gegevens. Het schoolbestuur ontvangt via de online Mijn Vf omgeving de opgave van de verschuldigde premie.

Het totaal aan verschuldigde premies van een bestuur wordt vastgelegd in de financiële administratie. Vanuit deze administratie volgt het Vervangingsfonds of een bestuur de premie ook daadwerkelijk heeft afgedragen (debiteurenbeheer).

De premieopbrengsten, exclusief premieopslag BGZ, laten de volgende ontwikkeling zien:

Bedragen * € 1.000	2020	2019
Premieopbrengsten	57.446	75.737

De premieopbrengsten zijn ten opzichte van 2019 gedaald met 24,2% (- € 18,3 mln.). De daling van de premieopbrengsten is grosso modo onder te verdelen naar:

a. Effect nieuwe besturen eigen risicodragers	- 22,0%	(€ 16,7 mln.)
b. Effect geen premie april	- 7,7%	(€ 5,8 mln.)
c. Effect wijziging premie	- 5,7%	(€ 4,3 mln.)
d. Effect groei fte + cao	+ 4,5%	(€ 3,4 mln.)
e. Overige effecten	+ 6,7%	(€ 5,1 mln.)

Ad. a) Per 1 januari 2020 hebben 48 schoolbesturen gekozen voor het eigen risicodragerschap. In totaal zijn er 621 besturen die eigenrisicodragers zijn. Hiervan hebben 71 schoolbesturen een financiële variant.

Ad. b) In verband met de ontwikkelingen rondom corona en de sluiting van de scholen heeft het bestuur besloten over de maand april geen premie in rekening te brengen.

Ad. c) Per 1 januari 2020 is de premie voor regulier verlaagd naar 6,00% (2019: 6,10%) en de premie ERD is verlaagd naar 0,05% (2019: 0,07%). Dit om het eigen vermogen binnen de gestelde bandbreedte te houden.

Ad. d) Op 1 september 2018 is de nieuwe cao PO van kracht geworden met o.a. een algehele salarisverhoging van 2,5% en aanpassing loonschalen. De autonome groei en de groei van het aantal fte werkt financieel door in 2020. In totaal is de grondslag met 4,3% gestegen.

Ad. e) Dit betreft diverse effecten, waaronder de mutatie in de premiedifferentiatie.

Premiedifferentiatie bonus-malus

Op grond van paragraaf 3.2 van het reglement Vf vindt er jaarlijks een berekening plaats met betrekking tot de bonus-malus regeling. Afrekening vindt plaats voor 15 oktober van het jaar opvolgend. In aanmerking voor de bonus-malus regelingen komen de schoolbesturen die geen eigenrisicodrager zijn.

Het bestuur stelt per kalenderjaar de bandbreedte voor de bonus-malus verhouding vast. Deze bandbreedte heeft een ondergrens en een bovengrens die beide worden uitgedrukt in een verhoudingsgetal. De regeling is als volgt opgebouwd:

Berekening bonus-malus:

1. Berekenen bandbreedte: bedrag ontvangen vervangingskosten / bedrag betaalde premies
2. Onderkant bandbreedte is bepaald op 1,0; bovenkant bandbreedte is bepaald op 1,1
3. Indien bandbreedte < 1,0 ontvangt BG (bevoegd gezag) een bonus (percentage = 30%)
4. Indien bandbreedte > 1,1 betaalt BG een malus (percentage = 50%)

De hoogte van de malus wordt bepaald door de omvang van het BG.

- Lumpsum < 2,5 mln.: berekening malus wordt beperkt tot bandbreedte van maximaal 1,5
- Lumpsum > 2,5 mln.: berekening malus wordt beperkt tot bandbreedte van maximaal 2,0

“ Het fonds ondersteunt de schoolbesturen met onafhankelijk advies, door de inzet van adviseurs die beschikken over jarenlange kennis en ervaring binnen het primair onderwijs. ”

Omdat er over de maand april geen premie is berekend heeft het bestuur besloten voor de berekening van de bonus-malus ook de ingediende vervangingsdeclaraties over de maand april buiten beschouwing te laten.

In totaal komen 273 besturen in aanmerking voor premie-restitutie (2019: 304) tot een totaalbedrag van € 3,5 mln. (2019: € 5,5 mln.). Tegenover de restitutie staat dat 80 besturen een toeslag zijn verschuldigd (2019: 80) tot een totaalbedrag van € 2,5 mln. (2019: € 1,7 mln.). Voor 22 besturen geldt dat men noch een toeslag is verschuldigd, noch in aanmerking komt voor premie-restitutie (2019: 58). Per saldo is er sprake van een netto resultaat van € 1,0 mln. negatief over het jaar 2020 (2019: € 3,8 mln. negatief) voor het Vervangingsfonds.

Reglement Vervangingsfonds

(voorwaarden vervangingsdeclaraties)

Het bestuur van het Vervangingsfonds stelt voor schoolbesturen die onder de Wet op het primair onderwijs of de Wet op de expertisecentra vallen, een reglement vast waarin de voorwaarden in het kader van vervangingsdeclaraties zijn vastgelegd.

Na jarenlange samenwerking is eind 2020 afscheid genomen van uitvoeringsorganisatie ASP/ APG in Heerlen. Met de nieuwe uitvoeringspartner WWplus is in 2020 vol ingezet op de overdracht van de uitvoering én het portaal Mijn Vf van ASP naar WWplus.

Om die reden is ervoor gekozen om een zogenaamde freeze periode voor inhoudelijke reglementswijzigingen in te lassen. Er zijn in het nieuwe reglement 2020/2021 dus geen inhoudelijke wijzigingen aangebracht. In verband met corona is er wel een aantal maatregelen genomen om het onderwijsveld zo goed als mogelijk tegemoet te komen. Zo konden werknemers die uit voorzorg thuis bleven ten laste van het Vf worden vervangen, heeft er geen premieheffing

Vf over de maand april 2020 plaatsgevonden ('premiepauze'), is de indieningstermijn voor declaraties verlengd en is het inzetpercentage van de vervangingspools tijdelijk (tot 1 juni 2020) op 100% gezet.

De overdracht van interne processen naar WWplus is inmiddels succesvol afgerond.

Ondersteuning sector in professionalisering personeels-, verzuim- en vervangingsbeleid

(flankerend beleid bedrijfsgezondheidszorg - BGZ)

Schoolbesturen kunnen gebruik maken van diensten van het Vf op het gebied van Arbo-, ziekteverzuim- en personeelsbeleid. Het gaat om diensten die vallen onder de zogenoemde Bedrijfsgezondheidszorg primair onderwijs (BGZ). Dit vergt een aanpak op allerlei niveaus (zowel op bestuurs-, school-, team- als individueel niveau). De doelstelling van dit flankerend beleid, ook wel BGZ (bedrijfsgezondheidszorg)-beleid, is tweeledig, namelijk:

1. invulling geven aan centrale afspraken van sociale partners om schoolbesturen en werknemers in het primair onderwijs te faciliteren in het vormgeven van hun eigen verantwoordelijkheid rond Arbo-, verzuim en re-integratie
2. in aanvulling op bovenstaand punt bijdragen aan de schadelastbeperking in vervangingskosten, c.q. het terugdringen van het ziekteverzuim in het PO via gerichte (decentrale) ondersteuning van schoolbesturen en werknemers.

Beide doelstellingen voert het Vf uit voor alle schoolbesturen in het PO.

De activiteiten van het Vf zijn continu in ontwikkeling. De maatschappelijke opdracht van scholen is ook steeds complexer en dynamischer door onder andere stelselwijzigingen in het PO, teruglopende leerlingaantallen, groeiende werkdruk en lerarentekort en natuurlijk corona. Terugdringen van verzuim en vermindering van werkdruk leveren een bijdrage aan de vermindering van het lerarentekort en dat staat dan ook centraal in de bestaande en te ontwikkelen dienstverlening van het Vervangingsfonds. Daarbij moesten we in 2020 rekening houden met de corona-maatregelen. Dat heeft ervoor gezorgd dat we veel meer dan normaal on-line dienstverlening hebben aangeboden.

De activiteiten van het Vf voorzien in een behoefte en worden positief gewaardeerd. Er is in de afgelopen jaren een infrastructuur opgebouwd waarin veel kennis is samengebracht, instrumenten zijn ontwikkeld en een netwerk van adviseurs is ingericht die scholen en medewerkers "op maat" begeleiden.

Om de bekendheid van deze dienstverlening te vergroten, meer besturen te bereiken, meer maatwerk te leveren, beter in te spelen op verschillen in regionale behoeftes en een strategische gesprekspartner te zijn van schoolbestuurders, heeft het Vf in 2019 geïnvesteerd in regio-coördinatoren, die als opdracht hebben om vanuit de behoefte van schoolbesturen maatwerk in dienstverlening te leveren, waarbij de focus ligt op professionalisering van het HR-beleid op scholen en op besturen met een verzuim groter dan 6%. Door de inzet van de flexibele schil aanvullend op de vaste kern van adviseurs kan aan alle vraag voldaan worden. In 2020 is deze flexibele schil uitgebreid met 10 adviseurs. Regiocoördinatoren en adviseurs zijn samengevoegd in regiotteams voor een optimale klantbediening.

Voor 2020 bedraagt de premieopslag 0,10%. Een daling van 0,05% ten opzichte van 2019. De premieopbrengsten waren niet voldoende om alle uitgaven te dekken. Het tekort ad. € 2,3 mln. is aangevuld vanuit de bestemmingsreserve Vf. Per ultimo 2020 bedraagt de bestemmingsreserve Vf activiteiten € 10,4 mln. Dit bedrag wordt ingezet voor de intensivering van de BGZ-activiteiten. In 2021 wordt de premieopslag verder verlaagd naar 0,05%.

Onze visie en aanpak

Als concretisering van de doelstellingen vanuit het BGZ-beleid heeft het bestuur van het Vervangingsfonds besloten om in de komende beleidsperiode (2019-2022) extra aandacht te besteden aan het voorbereiden van de gehele sector op het zelf verantwoordelijk zijn/worden voor de kosten van vervanging.

De aanpak voor de beleidsperiode 2019-2022 is vastgelegd in het strategisch meerjarenbeleidsplan BGZ, met de volgende missie voor de bedrijfsgezondheidszorg:

'Het Vervangingsfonds adviseert en ondersteunt het primair onderwijs (PO) in duurzame professionalisering van het verzuim- en vervangingsbeleid en het daaraan gerelateerde personeelsbeleid. Zij doet dit door ondersteuning en advisering aan te bieden bij het ontwikkelen én het borgen van duurzaam personeels-, verzuim-, en vervangingsbeleid.'

Onze BGZ-ondersteuning en advisering is daarmee gericht op een duurzaam professionaliserings-effect in de organisatie van de schoolbesturen en op het bereiken van duurzame inzetbaarheid. Het Vf biedt schoolbesturen maatwerk door ondersteuning te bieden die aansluit bij de behoefte van een individueel schoolbestuur. Wij zorgen voor een efficiënte en effectieve inrichting en uitvoering van onze taken en processen, waardoor de sector kan profiteren van betaalbare dienstverlening zonder winstoogmerk. Daarbij hanteren we een eenduidige werkwijze gericht op maatwerk bij een schoolbestuur.

In 2020 hebben we flink geïnvesteerd in de ontwikkeling van een dienstverleningsstrategie die is gebaseerd op waardestromen. Door dit te doen geven we invulling aan de vraag en behoefte van schoolbesturen. Deze vraag is vaak breder dan verzuim- en vervangingsbeleid en omvat het gehele HR-spectrum. Onze advisering moet daar dan ook op gericht worden, zodat we altijd toegevoegde waarde leveren tegen een betaalbare prijs. In 2020 hebben we extra dienstverlening ingericht op duurzame inzetbaarheid. En we hebben dienstverlening ontwikkeld die schoolbesturen helpt om vooruit te kijken en te plannen. Dit noemen we strategische personeelsplanning. In 2021 gaan we dat verder ontwikkelen in co-creatie met schoolbesturen. Onze waardestromen zijn gericht op fitte leerkrachten, slim organiseren en op anders organiseren. In 2021 gaan we aan de slag met mobiliteit en leiderschap.

Omdat we regionaal georganiseerd zijn, kunnen we integraal VfPF-dienstverlening aanbieden als daar vraag naar is. En het blijkt dat daar vraag naar is. Vraag naar herintreders, vraag naar begeleiding van starters en zij-instromers, vraag naar duurzame inzetbaarheid en vraag naar een strategische gesprekspartner die in staat is samen met een schoolbestuur oplossingsrichtingen te bedenken en in te voeren. In de regio zijn we bezig geweest om netwerken te ontwikkelen, niet alleen met schoolbesturen, maar ook met samenwerkingsverbanden, UWV en RTC's (Regionale Transfercentra). Op basis van de uitvoering van haar BGZ-taken verkrijgt het Vf steeds meer kennis en ervaring van de sector PO. Het fonds ziet het dan ook als haar taak om het publiek belang van de gehele sector te dienen door het aanbieden van een collectief kennis- en expertisecentrum op het gebied van bedrijfsgezondheidszorg. Op deze manier kan de gehele sector profiteren van de opgedane kennis en ervaringen binnen de gehele sector.

De volgende hoofddoelstelling wordt voor de periode 2019-2022 gehanteerd:

- Schoolbesturen zijn in staat om nu en in de toekomst een veilige, gezonde en prettige werk- (en leer)omgeving te creëren;
- Schoolbesturen zijn financieel in staat om nu en in de toekomst in de noodzakelijke vervanging te voorzien (*professionele bedrijfsvoering*).

Activiteiten 2020

Het meerjarenbeleidsplan BGZ is vertaald in een jaarplan 2020 waarin de activiteiten gericht zijn op het realiseren van de volgende twee hoofdambities:

- streven naar een verzuimpercentage lager dan 5,5% in 2021;
- investeren in het professionaliseren van schoolbesturen binnen de gehele PO sector op HR-beleid.

Dit kreeg in 2020 vorm in onderstaande activiteiten.

1. Advies & Ondersteuning

Voor het Vervangingsfonds zijn – in samenwerking met het Participatiefonds – 11 regiocoördinatoren, 16 adviseurs Arbeid & Vitaliteit en 10 adviseurs vanuit de flexibele schil werkzaam die schoolbesturen adviseren en ondersteunen bij de implementatie daarvan. Schoolbesturen waarderen de dienstverlening van de regiocoördinatoren en adviseurs.

Om het scholenveld voor te bereiden op het eigenrisicodragerschap is er in 2020 bij 3 besturen een integrale nulmeting uitgevoerd en afgerond met een rapportage. Op basis van deze nulmeting (eventueel aangevuld met de rekentool) is advies uitgebracht aan de betreffende schoolbesturen ten aanzien van het eigenrisicodragerschap. Bij 49 besturen is een financiële analyse gedaan en aanvullende ondersteuning geboden bij het uitvoeren van een actieplan. Er zijn geen vervolgmetingen uitgevoerd.

Adviestrajecten in het kader van voorbereiden op ERD-schap

Jaar	Onderzoek en eerste advies	Uitsluitend informatie en advies	Evaluatieonderzoek en tweede advies
2015	58	1	
2016	186	19	7
2017	90	17	6
2018	30		13
2019	8		8
2020	3	49	
Aantal besturen	375	86	34

Mede als gevolg van deze adviesrol hebben per 1-1-2021 totaal 653 besturen gekozen voor het ERD-schap, waarvan 569 volledig ERD zijn. Zie ook de tabel.

Soort ERD-schap	"Aantal besturen 2021"
ERD volledig	569
ERD 2 maal werktijdfactor p/w	25
ERD 6 maal werktijdfactor p/w	28
ERD stop-loss 100%	23
ERD stop-loss 80%	8
Totaal aantal ERD-besturen	653

2. Training, workshops & netwerken

Vanaf mei 2020 heeft het Vf 19 trainingen en workshops georganiseerd over de Modernisering Pf en Budgettering, Ontslag en werkloosheid in het PO, Wet en Regelgeving rondom verzuim,

Generatiemanagement, Visie op verzuim, Wet Verbetering Poortwachter en toetsingskader UWW, Inzetbaarheidsgesprekken in onzekere tijden. Ook hebben er 21 online spreekuren plaatsgevonden op het gebied van HR voor P&O'ers en schoolleiders en online spreekuren over Duurzame Inzetbaarheid en Casemanagement Verzuim. De trainingen en workshops zijn vooral online gehouden. Dit is een direct gevolg van de corona-maatregelen. Online trainingen geven is heel anders dan fysiek. Wij hebben in totaal 359 deelnemers mogen verwelkomen in de trainingen en spreekuren. De reacties van de scholen zijn positief en dat is ook voor ons een stimulans om hiermee verder te gaan. Een aantal adviseurs ondersteunt al jaren verschillende netwerken, verspreid over het land, voor directeuren en P&O-ers in het primair onderwijs. In 2020 hebben 12 van deze netwerken gebruik gemaakt van diensten van adviseurs. In totaal hebben 29 netwerkbijeenkomsten plaatsgevonden. De bijeenkomsten worden goed bezocht en zijn veelal zelfsturend. De adviseurs faciliteren de bijeenkomsten daar waar nodig.

Voor de modernisering van het Participatiefonds zijn er in 2020 regionale bijeenkomsten georganiseerd. Deze zijn druk bezocht en bij deze bijeenkomsten is uitleg gegeven, zijn vragen beantwoord en zijn suggesties en tips opgehaald, die meegenomen worden in de voorbereiding van de implementatie. Al deze bijeenkomsten zijn tevens gebruikt om de vertegenwoordigers van de besturen te inspireren op het thema duurzame inzetbaarheid of begeleiding van werk naar werk. Door corona zijn deze bijeenkomsten ook online en naar behoefte aan individuele scholen gegeven. In 2020 zijn er 45 bijeenkomsten gehouden.

Daarnaast zijn er nog 5 bijeenkomsten in de regio's gehouden waarbij het Managementteam van VfPf in gesprek is gegaan met een aantal bestuurders over de modernisering Pf en de toekomst van het Vf. De output van deze gesprekken wordt in 2021 gebruikt om verdere stappen in de modernisering, de organisatie van de regio-structuur en in de data-ontsluiting te zetten. Er zijn in het kader van de BGZ-dienstverlening algemeen 64 trainingen gegeven, 7 in het project Gezonde Werkdruk en 39 trainingen specifiek in het kader van Plan V.

“De reacties van de scholen op de trainingen zijn positief en dat is ook voor ons een stimulans om hiermee verder te gaan.”

3. Arbo-instrumentarium

Arbocatalogus

De Arbocatalogus PO is ontwikkeld om aan de algemene eisen uit de wet inzake arbeidsomstandigheden te voldoen. De catalogus vertaalt in praktische oplossingen hoe een schoolbestuur aan zijn verplichtingen kan voldoen om zorg te dragen voor een veilige en gezonde werkomgeving van de medewerkers op de scholen. De Arbocatalogus sluit aan op de Arbomeester (RI&E). Hierdoor zijn oplossingen uit de Arbocatalogus direct gekoppeld aan gesignaleerde risico's uit de Arbomeester. Het Vf beheert en onderhoudt de Arbocatalogus in opdracht van de sociale partners (Redactieraad) en voert het secretariaat van de catalogus. Het aantal gebruikers van de catalogus lag in 2020 op totaal bijna 36.000 bezoekers (gemeten op basis van unieke IP-adressen per dag). Ten opzichte van 2019 (ruim 43.000 bezoekers) is dit een daling. Bezoekers hebben de meeste belangstelling voor psychosociale arbeidsbelasting (28%) van de bezoeken; schoolgebouwegebonden aspecten van veiligheid en gezondheid (18%); verplichtingen ingevolge de Arbowet (17%) en personeel en gezondheid (17%).

De benodigde aanpassingen vanuit het gebruiksonderzoek uit 2019 zijn in 2020 uitgevoerd en worden begin januari 2021 afgerond. Daarmee zijn verbeteringen in ontwerp, navigatie en informatievoorziening gerealiseerd.

Arbomeester (RI&E)

De Arbomeester is een erkend branche-instrument voor het PO om een RI&E uit te voeren. Het ondersteunt bestuursleden, schoolleiders en medewerkers met taken op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn van personeel en leerlingen. Het instrument helpt arbeidsrisico's te signaleren en legt – ook via de koppeling met de informatie in de Arbocatalogus – de basis voor een gezonde werkomgeving in het PO. Het aantal besturen met een account op Arbomeester stijgt gestaag. Dit geldt ook voor het aantal schoolbesturen dat via de Arbomeester een RI&E uitvoert. In 2020 heeft 89% van de schoolbesturen een account op de Arbomeester. In 2020 zijn in totaal 1789 nieuwe RI&E's aangemaakt. In totaal heeft 47% van de besturen in 2020 voor minimaal één school een actieve RI&E.

Werkdrukscan

De Werkdrukscan is een instrument dat adviseurs kunnen inzetten om de werkdruk op een school te meten. Een schoolbestuur kan deze scan ook zelf uitvoeren. Het instrument brengt de oorzaken van een verhoogde werkdrukbeleving op school in kaart. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van zeven domeinen: Leerlingen, Taak, Collega's, Persoonlijkheid, Leidinggevende, Organisatie en Privé-situatie. Op basis hiervan kunnen school(bestuur) en werknemer gerichte maatregelen nemen om de werkdruk aan te pakken. Het instrument wordt eveneens ingezet binnen het project 'Gezonde werkdruk?! Daar word je beter van'. Daarnaast is de werkdrukscan in 2020 bij 30 schoolbesturen ingezet.

4. Projecten & subsidies

Plan V

In 2015 is het project 'Reductie ziekteverzuim schoolbesturen 2015-2018' gestart. Dit project heeft de naam Plan V meegekregen. In Plan V krijgen schoolbesturen met een langdurig hoog verzuim een intensief begeleidingstraject aangeboden. De evaluatie laat een gemiddelde daling van 1,85% van het verzuim zien. Op basis van de evaluatie heeft het bestuur besloten de aanpak door te zetten met medenemen van de lessen uit de evaluatie.

Begin 2019 is op basis van de verzuimcijfers 2017/2018 een analyse gemaakt. Daarbij is geconstateerd dat 350 schoolbesturen een ziekteverzuimpercentage hoger dan 6% hebben.

Criteria voor prioriteit in benadering	Prioriteits-klasse	Aantal besturen (stand begin 2019)	ERD volledig	ERD 2 maal werk-tijd-factor p/w	ERD 6 maal werk-tijd-factor p/w	ERD Stop-loss 100%	ERD Stop-loss 80%	Regulier Vf	Totaal	
in 2017 én 2018	ZV > 10%	1	29	1				27	28	
in 2017 óf 2018	ZV > 10%	2	54	12	1			41	54	
in 2017 én 2018	8% < ZV < 10%	3	22	4	1			16	21	
in 2017 óf 2018	8% < ZV < 10%	4	121	44	1	3		72	120	
in 2017 én 2018	6% < ZV < 8%	5	113	59	4	2	1	47	113	
in 2017 óf 2018	6% < ZV < 8%	6	225	121	9	3	2	86	223	
in 2017 én 2018	ZV < 6%	7	434	268	7	8	15	4	129	431
Totaal		998	509	21	15	21	6	418	990	

Alle schoolbesturen zijn bezocht en daarbij hebben de regiocoördinatoren en adviseurs een Plan V-achtige aanpak geadviseerd. Daarbij is een prioritering aangehouden; de hoogste klassen eerst. Dit heeft eind 2019 geresulteerd in 85 afgesproken en gestarte trajecten en 16 trajecten, die

nog niet gestart zijn, maar die in de pijplijn zitten. Plan V trajecten zijn meerjarig en dat heeft in 2020 geresulteerd in nog eens 39 extra plannen, waarbij verlaging ziekteverzuim vaak wordt gecombineerd met duurzame inzetbaarheid.

Besturen met een hoog verzuim die desondanks aangeven niet mee te doen zijn, na enige tijd opnieuw bezocht om te kijken of er toen wel bereidheid was om mee te doen. In een aantal gevallen is hierbij ook de hulp van de PO Raad ingeschakeld. Wel duidelijk is dat door de corona-maatregelen veel besturen geen prioriteit hebben gegeven aan de verlaging van het ziekteverzuim.

Gezonde werkdruk?! Daar word je beter van.

In het primair onderwijs wordt een hoge werkdruk ervaren. Werkdruk kan, samen met andere factoren, leiden tot een verhoogd ziekteverzuim. Het project 'Gezonde werkdruk?! Daar word je beter van' wil een antwoord geven op de vraag hoe om te gaan met werkdruk. Instrumenten worden ingezet die een positieve bijdrage leveren aan het verlagen van de werkdruk. Centraal in de aanpak staat het coping gedrag (de manier waarop iemand met problemen en stress omgaat) en de beïnvloedingsmogelijkheden van schoolleiders. Een eerste pilot is in 2017 afgerond en kreeg in 2018 een vervolg met een verdieping en een uitbreiding van de deelnemende schoolpopulatie:

1. Verdieping van de pilot bij deelnemende scholen van de eerste pilot
Het doel van dit project is om de al ingezette instrumenten door te ontwikkelen en daarbij te onderzoeken wat deze bijdragen aan de verlaging van de werkdruk. De looptijd van het project was anderhalf jaar: van april 2018 tot einde schooljaar 2019/2020. Het aantal scholen dat meedeed aan de verdieping is 11.
2. Project bij een nieuwe groep scholen
Met de ervaringen uit de pilot is een groep van 26 nieuwe scholen ondersteund bij hun aanpak van werkdruk. De looptijd van dit project is 2 jaar. De start heeft plaatsgevonden aan het eind van schooljaar 2017/2018 en stond gepland om afgerond te worden aan het einde van het schooljaar 2019/2020.

In februari is een 'inspiratiedag' onder het motto 'de kapstok naar een vitale organisatie' georganiseerd voor deelnemers aan Gezonde Werkdruk en voor deelnemers aan Plan V. De waardering van de deelnemers kan worden samengevat in een overall rapportcijfer 8.

In de eerste drie maanden van 2020 zijn de contacten met de deelnemende scholen gericht op het afronden van de begeleidingstrajecten. Door corona heeft overleg met de scholen niet in alle gevallen volgens planning kunnen plaatsvinden.

Ook door corona is de afronding van het project verschoven naar einde 2020. Op de deelnemende scholen is de 1-meting met behulp van de werkdrukscan uitgevoerd en zijn de uitkomsten voor zover mogelijk teruggekoppeld. Enkele scholen gaven er de voorkeur aan om de terugkoppeling pas te ontvangen begin 2021 in verband met de beperkte bezoekmogelijkheden door corona.

Een evaluatie maakt eveneens onderdeel uit van dit project. De evaluatie die gestart is, wordt uitgevoerd door bureau Ipsos Facto. De gevraagde evaluatie dient inzicht te bieden in de resultaten die met de huidige aanpak worden gerealiseerd. Daarbij dient ook aangegeven te worden op welke onderdelen de aanpak verder te optimaliseren valt (zowel gericht op efficiëntie als effectiviteit). In 2021 worden de resultaten teruggekoppeld naar het bestuur.

Subsidie Lerend Werken

In september 2016 is de subsidieregeling Lerend Werken van start gegaan. Focus van de regeling lag op coaching on the job van schoolleiders bij de aanpak van verzuim. Schoolleiders formuleren hiertoe een individuele leervraag rond verzuim en zoeken zelf een hierbij passende coach. Deelnemende schoolleiders wordt de mogelijkheid geboden te participeren in een lerend netwerk. De subsidie vergoedt 80% van de kosten van individuele coaching on the job, met

een maximum van € 2.500,- per schoolleider. In totaal zijn er sinds de start van de regeling zo'n 190 aanvragen goedgekeurd.

Het aantal aanvragen was in 2020 zeer beperkt (tot begin april 6 toekenningen, na aandacht in Rentrete van juni nog 2 toekenningen). Naast de coronacrisis die daarbij een rol speelt, is ook een te expliciete koppeling met verzuimaanpak hier van invloed op. Eenzijdige aandacht voor aanpak verzuim zorgt dat de regeling een beperkt bereik heeft. Daarom is de regeling met ingang van 25 november 2020 op twee onderdelen aangepast om benutting van de regeling te stimuleren:

- **Verruimen van subsidiabele activiteiten:**
  - activiteiten van een coach komen voor subsidiëring in aanmerking indien deze activiteiten ten doel hebben de professionele ontwikkeling van kennis, kunde en vaardigheden van de schoolleider op één of meer van de volgende gebieden door middel van coaching on the job te verbeteren: verzuim aanpak, verhogen van de inzetbaarheid van personeel en versterken van de arbeidsmarktpositie.
- **In de nieuwe regeling zijn ook de keuzemogelijkheden m.b.t. de coach verruimd:**
  - hij/zij is aangesloten bij StiR of
  - is in het bezit van een volledige EIA-aansluiting bij NOBCO of
  - is als docent/coach verbonden aan een van de gecertificeerde opleidingstrajecten voor het Schoolleidersregister PO of
  - is aangesloten bij LVSC of
  - is aangesloten bij het NIP.

Interne beheersing

Algemeen

Begin 2019 zijn nieuwe werkafspraken (kenmerk: 16638405) tussen de Stichting Vervangingsfonds en het ministerie van OCW afgesloten. Deze werkafspraken zijn ook van toepassing verklaard op het jaarverslag en de jaarrekening 2020. De hierin opgenomen bepalingen benoemen een aantal rapportage items die het fonds aan het ministerie van OCW dient te rapporteren, zodat het ministerie haar toezichhoudende rol kan vervullen. Het voorliggende jaarverslag is in overeenstemming met de geldende richtlijnen voor de jaarverslaglegging, de werkafspraken en Titel 9 BW2, opgesteld. Op de controle door de accountant is het Accountantscontroleprotocol Vervangingsfonds van toepassing.

Het organogram van het Vervangingsfonds is opgenomen in het verslag van de jaarrekening op pagina 63.

Bescherming persoonsgegevens en informatiebeveiliging

Vanaf 2016 heeft het Vervangingsfonds zich voorbereid op de invoering per 28 mei 2018 van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Tegelijkertijd is het Vervangingsfonds van start gegaan met de relevante normenkaders op het gebied van informatiebeveiliging (BIR/BIO/ISO). In dit verband zijn al vele beheersmaatregelen geïmplementeerd om Privacy & Security-risico's voor onze klanten en het Vervangingsfonds te verkleinen.

Borging en aantoonbaarheid zijn hierbij toverwoorden. Daarom heeft het Vervangingsfonds in 2020 voorbereidingen getroffen om in 2021 te certificeren op de internationale ISO-norm. Daarmee bereiken we dat de PDCA-cyclus van VfPf op het gebied van Privacy & Security *blijvend* en ook *aantoonbaar* geborgd is. Zo houden we, nu en ook in de toekomst, onze beheersmaatregelen op het gebied van Privacy & Security passend, actueel en daarmee dus effectief en efficiënt. In 2020 hebben zich geen vermeldenswaardige incidenten voorgedaan.

Risicomanagement

In het kader van risicomanagement is het Vervangingsfonds mede afhankelijk van externe factoren, waarbij met name verzuimontwikkelingen (operationele risico's) en politiek-bestuurlijke ontwikkelingen (strategische risico's) een voorname rol spelen en gevolgd moeten worden.

Met betrekking tot verzuimontwikkelingen maakt het Vf gebruik van een ramingsmodel om diverse marktscenario's te kunnen doorrekenen. Door de data jaarlijks bij te werken worden de diverse scenario's steeds beter voorspellend. Hiermee maakt het fonds de operationele risico's zo veel als mogelijk beheersbaar.

De politiek-bestuurlijke risico's maakt het Vf beheersbaar door nauw overleg te voeren met de diverse stakeholders, zoals het ministerie van OCW, de sociale partners en het scholenveld. De strategische risico's zijn voornamelijk afhankelijk van de wet- en regelgeving. Hier heeft het fonds slechts beperkt invloed op.

Naast externe factoren zijn er diverse interne factoren van invloed. Deze factoren zijn geïdentificeerd en geclassificeerd. De factoren die het hoogste risico vormen zijn voorzien van beheersmaatregelen. Per kwartaal wordt de risico-inschatting geüpdatet en gemonitord. Per kwartaal wordt hierover gerapporteerd aan management, auditcommissie en bestuur.

De financiële instrumenten zijn verwerkt tegen reële waarde op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan. De inzet van financiële

instrumenten gebeurt in geen geval voor speculatieve doeleinden. Het Vf kent geen afgeleide financiële instrumenten (derivaten), geen financiële instrumenten voor handelsdoeleinden en geen externe financiering. Voor een nadere toelichting van deze financiële instrumenten wordt verwezen naar de jaarrekening.

Procesmanagement

Procesmanagement heeft de interne financiële processen van het bestuursbureau in kaart gebracht. Het factuurverwerkingsproces is inmiddels overgezet van een handmatige activiteit naar een volledig gedigitaliseerd proces. Begin 2021 wordt op basis van de procesbeschrijvingen ook het inkoopproces gedigitaliseerd. Naast deze activiteiten heeft procesmanagement bijdragen geleverd ten behoeve van de ontwikkeling van het nieuwe CRM, DMS en Participatieplein. Ook zijn er procesbeschrijvingen gemaakt in verband met de overname van personeel van de scheidende dienstverlener APG.

Personeel

De operationele aansturing van zowel het Vervangingsfonds als het Participatiefonds geschiedt vanuit een gezamenlijk bestuursbureau. De medewerkers van het bestuursbureau zijn in dienst bij het Vf. Voor zover zij specifieke taken verrichten voor het Pf worden deze kosten direct toegerekend.

De overige kosten van het bestuursbureau worden op basis van periodiek herijkte vooraf vastgestelde verdeelsleutels verdeeld tussen het Vf en het Pf.

Bij het Vervangingsfonds zijn per 31 december 2020 80 medewerkers werkzaam, waarvan 69% vrouw.

Het Vervangingsfonds maakte tot 31 december 2020 gebruik van een uitvoeringsorganisatie Vervangingsfonds (UVf) welke is ondergebracht bij de APG Groep. Vanaf 1 januari 2021 worden deze taken uitgevoerd door WWplus, geselecteerd op basis van de Europese aanbesteding Administratiediensten.

Twaalf medewerkers van APG hebben op basis van de Wet Overname van Onderneming de overstap naar het bestuursbureau VfPf gemaakt. Zij treden per 1 januari 2021 in dienst.

In 2020 heeft de coronacrisis geleid tot niet voorziene werkzaamheden op HRM-gebied. Dat liep van het aanpassen van reis- en thuiswerkvergoedingen via het inrichten van arbo-proof thuiswerkplekken tot het organiseren van digitale vitaliteitsactiviteiten. Deze inspanning heeft er mede aan bijgedragen dat de werkzaamheden van het bestuursbureau ondanks de moeilijke omstandigheden vrijwel volledig konden doorgaan.

Milieu

Het Vervangingsfonds heeft geen specifieke milieurisico's waar een specifiek milieubeleid voor dient te worden opgesteld.

Onderzoek en Ontwikkeling

Het Vervangingsfonds voert geen activiteiten uit die vallen onder onderzoek en ontwikkeling.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

In 2020 heeft een Europese aanbesteding Leaseauto's plaatsgevonden. Alle nieuw af te sluiten leasecontracten zullen hybride of elektrische auto's betreffen.

Naar aanleiding van de coronamaatregelen is het kantoor heringericht om te kunnen voldoen aan de eisen van de 1,5 meter economie. Ook voor de periode na de coronacrisis is rekening gehouden met een andere wijze van gebruik van het kantoor. Door medewerkers daarnaast

ook een goede thuiswerkplek te bieden (d.m.v. hergebruikte kantoormeubelen) levert het bestuursbureau niet alleen een bijdrage aan beperking van het gezondheidsrisico, maar ook een bijdrage aan de vermindering van het woon-werkverkeer en dus een vermindering aan de fileproblematiek.

Het bestuur en de bestuurlijke commissies

Het Vervangingsfonds is een stichting die wordt bestuurd door een bestuur dat bestaat uit leden die zijn voorgedragen door werknemers- en werkgeversorganisaties.

Het bestuur

Het bestuur heeft de wettelijke taak om het beleid van de stichting vast te stellen en één of meerdere reglementen vast te stellen met betrekking tot de administratieve voorwaarden, welke bij algemeen verbindend voorschrift verplichtingen van administratieve aard aan de aangesloten in het kader van de wettelijke taakuitoefening van de stichting worden opgelegd.

Op 31 december 2020 was het bestuur als volgt samengesteld:

voorzitter:

- G.H. Faber

leden:

- S. Beuving
- G.P.M. van Haren
- A. Bodegraven
- J. Veenstra
- W. Hendricks
- H.G. Olfers
- J.M. Rosenthal

Gedurende de verslagperiode is de samenstelling van het bestuur gewijzigd:

- De heer A. Bodegraven heeft op 23 januari 2020 zitting genomen in het bestuur, op voordracht van de ACOP.
- Mevrouw J.M. Rosenthal heeft op 1 oktober 2020 zitting genomen in het bestuur, op voordracht van CCOOP.
- De heer W. Hendricks heeft op 27 november 2020 zitting genomen in het bestuur, op voordracht van de PO Raad.
- Mevrouw E. Stolk is per 23 januari 2020 afgetreden.
- De heer H.F.J. Hoedemakers is per 1 april 2020 afgetreden.
- De heer W. Prins is per 1 juli 2020 afgetreden.

Het fonds vermeldt dat het bestuur, de vrouwelijke voorzitter meegerekend, bestaat uit vier heren en vier dames.

De auditcommissie

De taak van deze commissie is het informeren en adviseren van het algemeen bestuur en de directie over de volgende onderwerpen:

1. De werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, waaronder het toezicht op de naleving van relevante wet- en regelgeving.
2. De financiële informatieverschaffing door het Vervangingsfonds: toepassing en beoordeling van effecten van nieuwe regels, inzicht in de behandeling van schattingsposten in de jaarrekening, prognoses, werk van de externe accountant ter zake.

3. Voorstellen aan het algemeen bestuur tot het vaststellen van de jaarrekening.
4. Voorstellen aan het algemeen bestuur tot het vaststellen van de begroting.
5. Adviseren van algemeen bestuur en directie aangaande de door de accountant uitgebrachte:
  - a. managementletter naar aanleiding van de interim controle,
  - b. accountantsverslag naar aanleiding van de jaarrekening,
  - c. rapport van bevindingen inzake de rechtmatigheid,
  - d. andere tussentijdse financiële rapportages.
6. Aanspreekpunt van de directie op financieel gebied.
7. Eerste bestuurlijke aanspreekpunt voor de accountant en de directie bij:
  - a. financiële ontwikkelingen welke direct gevolg hebben voor (het functioneren van) de organisatie,
  - b. onderwerpen waarvan de directie, de accountant of de commissie van mening is dat deze van dusdanige aard zijn dat deze (voorbereid door de commissie) ingebracht dienen te worden in het algemeen bestuur.

Op 31 december 2020 was de samenstelling van de auditcommissie als volgt:

voorzitter:

- G.H. Faber

leden vanuit het bestuur:

- G.P.M. van Haren

leden van buiten het bestuur:

- P.J.A. Nijssen MSc RA
- A. Stapper MBA

Gedurende de verslagperiode is de samenstelling van de auditcommissie gewijzigd:

- De heer H.F.J. Hoedemakers is per 1 april 2020 afgetreden.

De auditcommissie is in het verslagjaar acht keer in vergadering bijeengekomen. Tijdens deze bijeenkomsten heeft de auditcommissie adviezen opgesteld aan het bestuur van het Participatiefonds over onder andere de volgende onderwerpen:

- Jaarverslag 2019
- Managementletter 2019
- Begroting 2021 inclusief premiestelling
- Premievrijstelling april 2020
- Webportals Vf
- Regeling melding misstanden

Omdat het fonds per 1 januari 2021 moet voldoen aan het Gemeenschappelijk normenkader voor financieel beheer, verantwoording en intern toezicht wordt de auditcommissie een onafhankelijk orgaan van het fonds dat naast het adviseren van het bestuur tevens intern toezicht zal houden. Dit betekent dat bestuursleden geen onderdeel meer kunnen zijn van de auditcommissie. De auditcommissie bestaat per 1 januari uit vier onafhankelijke leden.

De commissie bezwaarschriften

Het bestuur van het Participatiefonds heeft een commissie ingesteld die namens het bestuur de ingediende bezwaarschriften behandelt. De commissie bestaat uit een viertal leden.

Op 31 december 2020 was de bezwaarschriftencommissie als volgt samengesteld:

voorzitter:

- G.H. Faber

leden:

- H.G. Olfers
- mr. H.K. Evers
- mr. drs. L. van Noort
- A.J.F. Duif

De bezwaarschriftencommissie Participatiefonds is zeven keer in vergadering bijeengekomen. Daarnaast zijn bezwaarschriften nog een keer schriftelijk afgehandeld.

Per 1 januari 2021 is de commissie bezwaarschriften vervallen. Vanaf dat moment behandelt het bestuursbureau de bezwaarschriften namens het bestuur.

Bezwaar en beroep

Het Vervangingsfonds valt als bestuursorgaan onder de werking van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Tegen besluiten van het Vervangingsfonds staat bezwaar en beroep open conform de hoofdstukken 6, 7 en 8 van de Awb.

De mogelijkheden

Als een schoolbestuur het niet eens is met een beslissing van het Vervangingsfonds dan is het mogelijk om binnen zes weken na dagtekening van deze beslissing bezwaar aan te tekenen bij het bestuur. Het gaat daarbij vooral om beslissingen over de uitvoering van het reglement Vervangingsfonds. Het schoolbestuur kan vervolgens, indien het dat wenst, het bezwaarschrift tijdens een hoorzitting mondeling toelichten. Binnen zes weken na ontvangst van het bezwaarschrift neemt het bestuur een beslissing.

De beslissing kan een volledige of gedeeltelijke toekenning dan wel een afwijzing van het gevraagde inhouden. Is het schoolbestuur het met deze uitspraak niet eens, dan kan het binnen een termijn van zes weken beroep instellen bij de Afdeling Bestuursrecht van de Rechtbank en hoger beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Het cluster juridische zaken van het bestuursbureau van het Vervangingsfonds is verantwoordelijk voor onder meer de behandeling van bezwaarschriften die schoolbesturen hebben ingediend tegen primaire besluiten van het fonds.

In 2020 heeft het Vervangingsfonds 20 bezwaarschriften ontvangen. In 10 van deze bezwaarschriften is het schoolbestuur alsnog in het gelijk gesteld. Er zijn nog 6 bezwaarschriften in behandeling.

In 2020 is er door schoolbesturen geen beroep ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Rechtbank dan wel bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Er zijn geen uitspraken gedaan en er zijn geen beroepschriften bij de Rechtbank of de Raad van State in behandeling.

Klachtrecht

Iedereen heeft het recht om bij het Vervangingsfonds een klacht in te dienen als hij of zij ontevreden is over de manier waarop hij of zij door het fonds wordt behandeld. Het klachtenreglement schrijft onder meer registratie en jaarlijkse publicatie voor van schriftelijk ingediende klachten. Gedurende het verslagjaar hebben zich dergelijke klachten niet voorgedaan.

Financieel

In het verslagjaar heeft het Vervangingsfonds meer verlies gerealiseerd dan was begroot. Het aantal schoolbesturen dat kiest voor het eigenrisicodragerschap groeit. Dit zorgt ervoor dat zowel de premieopbrengsten als de vervangingskosten lager zijn dan in voorgaande jaren. De premieopbrengsten zijn gegeneerd in 11 maanden, omdat over de maand april geen premie in rekening is gebracht. Daarnaast zijn de vervangingskosten lager dan begroot onder ander als gevolg van het lerarentekort.

Kerncijfers	2020	2019
Schoolbesturen (incl. samenwerkingsverbanden)	1.038	1.053
Onderwijsinstellingen	6.783	6.877
Schoolbesturen ERD	621	573
Premiepercentage regulier	6,00%	6,10%
Premiepercentage ERD	0,05%	0,07%
Premiepercentage BGZ	0,10%	0,15%
<i>(alle bedragen x € 1.000)</i>		
Premieopbrengsten regulier	51.284	71.903
Premieopbrengsten ERD	7.742	7.805
Premiedifferentiatie	-1.580	-3.971
Premie BGZ	5.516	8.452
Overige baten	2.730	2.730
Vervangingskosten	56.091	62.842
Overige lasten	16.115	14.218
Resultaat	-6.514	9.859
Stand Algemene reserve	15.514	19.737
Stand Bestemmingsreserve BGZ	10.378	12.669

Eigen Vermogen

Voor 2019 zijn nieuwe werkafspraken (kenmerk: 16638405) gemaakt met het ministerie van OCW. Met betrekking tot het eigen vermogen is de volgende tekst opgenomen: "Het Vervangingsfonds vormt een algemene reserve, waaraan alle overschotten en tekorten worden toegevoegd dan wel onttrokken voor zover deze voortkomen uit de uitvoering van de wettelijke taak. De algemene reserve bedraagt minimaal € 12 mln. en maximaal € 18 mln." Per ultimo 2020 bedraagt het eigen vermogen € 26,0 mln. en is opgebouwd uit € 15,5 mln. algemene reserve en € 10,4 mln. bestemmingsreserve VF activiteiten (specifiek voor activiteiten uit hoofde van bedrijfsgezondheidszorg). Het eigen vermogen ligt binnen de afgesproken bandbreedte.

Liquiditeit

De liquiditeit van het Vervangingsfonds is in 2020 afgenomen, voornamelijk als gevolg van minder premie. Per balansdatum bedraagt het saldo liquide middelen € 27,5 mln. (2019: € 33,0 mln.).

Kasstroom

Analyse van de kasstroom volgens de indirecte methode geeft de volgende verkorte opstelling:

<i>(alle bedragen x € 1.000)</i>	2020
Resultaat exclusief ontvangen interest	-6.514
Mutatie kortlopende vorderingen	4.084
Mutatie kortlopende schulden	-938
Mutatie investeringsactiviteiten	-2.174
Ontvangen rente	-
Netto kasstroom	-5.542

Een nadere toelichting op de individuele posten is te vinden in de toelichting bij de balans in de jaarrekening.

“

Het Vf biedt schoolbesturen maatwerk door ondersteuning te bieden die aansluit bij de behoefte van een individueel schoolbestuur.”

Realisatie versus begroting

<i>(alle bedragen x € 1.000,-)</i>	Realisatie 2020	Begroting 2020	Vershil
Baten			
Premieopbrengsten	57.446	77.290	-19.844
Vf Regulier	49.704	69.060	-19.356
ERD Financiële Varianten	5.516	6.050	-534
ERD	2.226	2.180	46
Premie bedrijfsgezondheidszorg	5.516	5.730	-214
Subsidies ministeries	2.730	2.730	0
Rentebaten	0	0	0
Overige baten	0	0	0
Totaal baten	65.692	85.750	-20.058
Lasten			
Taakuitvoering	56.091	70.830	-14.739
Declaraties Vf Regulier	50.968	65.680	-14.712
Declaraties ERD Financiële Varianten	5.123	5.150	-27
BGZ	7.807	9.420	-1.613
Subsidie aanspraken	9	100	-91
Voorlichting en communicatie	363	750	-387
Adviseurs Arbeid en Vitaliteit	3.561	3.740	-179
Uitvoeringskosten Bestuursbureau	128	250	-122
Uitvoeringskosten UVf	864	900	-36
Intensivering BGZ	2.882	3.680	-798
Bedrijfsvoering	8.302	8.455	-153
Kosten bestuur	66	70	-4
Personele kosten bestuursbureau en directie	1.831	2.165	-334
Materiële kosten bestuursbureau en directie	2.360	2.155	205
Uitvoering premie-incasso en declaraties	3.515	3.380	135
Overige lasten	530	685	-155
Rentelasten en soortgelijke kosten	6	5	1
Totaal lasten	72.206	88.710	-16.504
Resultaat	-6.514	-2.960	-3.554

De realisatie per ultimo 2020 wordt afgezet tegen de begroting 2020, welke is goedgekeurd door het ministerie van OCW.

Het verschil tussen realisatie en begroting bedraagt € 3,5 mln. De premieopbrengsten zijn lager. Enerzijds zijn de opbrengsten hoger doordat er binnen het primair onderwijs meer fte werkzaam is tegen een hoger dan begroot salaris, waardoor de grondslag voor de premieberekening is gestegen. Anderzijds is er een andere verdeling over de verschillende aansluitvormen en is er

over de maand april geen premie in rekening gebracht in verband met de ontwikkelingen in het scholenveld als gevolg van corona. De vervangingskosten zijn lager, grotendeels doordat er minder declaraties zijn aangeleverd, voornamelijk omdat het lastig is om vervangers in te zetten. Er is geen duidelijk verschil zichtbaar als gevolg van corona, omdat de maatregel "uit voorzorg thuis" ook voor vergoeding in aanmerking komt.

Conform begroting zijn de uitgaven voor de BGZ groter dan de premie-inkomsten. Dat de uitgaven achterblijven bij de begroting komt doordat een aantal geplande activiteiten en bijeenkomsten geen doorgang konden vinden in verband met corona. Hierdoor is minder gebruik gemaakt van de inhuur adviseurs via de flexibele schil.

De lagere kosten bedrijfsvoering worden met name veroorzaakt door lagere personele kosten als gevolg van minder fte dan begroot en minder reiskosten omdat er vanaf 15 maart zoveel als mogelijk is thuisgewerkt. De materiële kosten en uitvoeringskosten zijn hoger door extra kosten als gevolg van de transitie van de uitvoering van APG Service Partners BV naar WWplus. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de jaarrekening.

Financiële en niet financiële prestatie indicatoren

Doelmatigheid

Een algemeen aanvaarde definitie van doelmatigheid is: 'de beoogde prestaties realiseren met de inzet van zo min mogelijk financiële, personele en materiële middelen'.

Het beheer en de organisatie van het Vervangingsfonds dienen ook hieraan te voldoen.

Met het oog op de modernisering van het fonds is ervoor gekozen om in de werkafspraken (kenmerk: 16638405) met het ministerie van OCW prestatie-indicatoren op te nemen die een beeld geven van verschillende doelmatigheidsaspecten. Bij de jaarlijkse evaluatie is te bezien of en hoe de indicatoren eventueel aanpassing(en) en/of aanvulling(en) behoeven. Het streven naar doelmatigheid is in de werkafspraken als vanzelfsprekend uitgangspunt opgenomen.

De volgende prestatie-indicatoren zijn overeen gekomen:

1. De kosten voor het bestuursbureau als percentage van de vervangingskosten ten laste van het fonds.
2. De kosten voor de uitvoeringstaken als percentage van de vervangingskosten ten laste van het fonds.
3. Het aantal aangeleverde declaratieverzoeken en het aantal afgekeurde respectievelijk toegekende declaratieverzoeken.
4. De gemiddelde doorlooptijd van bezwaarprocedures.
5. Het rechtmatigheidspercentage van de uitbetaalde declaratieverzoeken (over deze indicator wordt separaat gerapporteerd in het Assurance-rapport voor 1 juli 2020).

Hierbij gelden de volgende definities:

- kosten bestuursbureau: de kosten voor bedrijfsvoering minus de kosten voor de uitvoeringstaken ASP.
- uitvoeringstaken: de kosten die door de uitvoeringsorganisatie ASP worden gemaakt ten behoeve van de wettelijke taak.
- declaratie vervanging: een unieke vervanging (A vervangt B) binnen het totaal aantal vervangingsdeclaraties dat in een kalenderjaar is ingediend.
- gemiddelde doorlooptijd: de netto doorlooptijd, hierin worden de periodes waarin het schoolbestuur in de gelegenheid is gesteld om te herstellen van de doorlooptijd afgehaald.

Voor 2020 bedragen de waarden bij deze prestatie-indicatoren:

Indicator	2020	2019
1. kosten bestuursbureau / vervangingskosten	8,53%	5,87%
2. kosten uitvoeringstaken / vervangingskosten	6,27%	6,42%
3a. aantal declaratieverzoeken	121.724	191.957
3b. aantal toegekende declaratieverzoeken	101.428	167.499
4a. gem. doorlooptijd bezwaar reglement Vf (in dagen)	72	82
4b. gem. doorlooptijd bezwaar subsidie lerend werken (in dagen)	nvt	58

- De *kosten bestuursbureau* zijn gestegen als gevolg van extra kosten voor de transitie van uitvoering administratie en de totale vervangingskosten zijn gedaald. Hierdoor stijgt het relatieve aandeel.
- De *kosten uitvoeringstaken* hebben betrekking op de dienstverlening van APG Servicepartners (ASP). De kosten uitvoeringstaken nemen af overeenkomstig de prijsafspraken met ASP.

- De totale *vervangingskosten* en het aantal *declaratieverzoeken* zijn gedaald als gevolg van minder declaraties omdat het aantal besturen met eigenrisicodragerschap stijgt en omdat het aantal vervangingen afneemt als gevolg van het lerarentekort
- De afname van de *gemiddelde doorlooptijd bezwaar* wordt veroorzaakt door de afname van het aantal bezwaarschriften naar 25 (2019: 48) bij een gelijke bezetting van juristen.

Rechtmatigheid

Rechtmatigheid van ingediende declaraties en geïnde premies is een belangrijk onderdeel bij de uitvoering van de taken door het Vervangingsfonds. De accountant van het Vf dient separaat en onafhankelijk een oordeel af te geven over de rechtmatigheid van de geïnde premies respectievelijk de uitbetaalde vervangingsdeclaraties. KPMG geeft deze verklaring af voor 1 juli van het opvolgende jaar, conform de werkafspraken met het ministerie van OCW.

Het systeem "Mijn Vf" is mede ontwikkeld om de onrechtmatigheid te laten dalen. Met dit systeem worden zowel de berekeningen van de premieopbrengsten als de hoogte van de uit te betalen vervangingsdeclaraties per bevoegd gezag vastgesteld. Het fonds maakt daarbij gebruik van de door het veld aangeleverde gegevens in combinatie met geautomatiseerde systeemcontroles.

Naar aanleiding van de uitgevoerde controles op de geïnde premies komt de accountant van KPMG in zijn verslag over 2019 tot een goedkeurende controleverklaring.

De toetsing van de rechtmatigheid van de uitbetaalde vervangingsdeclaraties vindt plaats door middel van veldcontroles die per kwartaal worden uitgevoerd. Deze veldcontroles zijn voor het jaar 2019 door het speciaal hiervoor ingerichte controleteam van het accountantsbureau KPMG uitgevoerd. KPMG heeft als eindverantwoordelijke accountant over het boekjaar 2019 haar bevindingen medio 2020 in een verslag gerapporteerd.

De accountant komt ten aanzien van de uitbetaalde vervangingsdeclaraties op basis van de door haar uitgevoerde rechtmatigheidscontroles tot de volgende foutpercentages voor 2019. De foutpercentages zijn opgenomen in onderstaande tabel, waarbij het jaar 2018 ter vergelijking hieraan is toegevoegd.

Fouten	2019	2018
Categorie		
Regulier	0,14%	0,71%
Poolers	0,32%	0,00%
Totaal	0,46%	0,71%

Ten aanzien van de onzekerheden rondom de vervangingsdeclaraties komt de accountant met de volgende bevindingen.

Onzekerheden	2019	2018
Categorie		
Regulier	0,00%	0,46%
Poolers	0,00%	0,00%
Totaal	0,00%	0,46%

Op beide onderdelen is een mooie daling te constateren. Dit sluit aan bij de eerder ingezette daling vanaf 2015 (fouten: 5,89% en onzekerheden 12,23%). In het samenvattend rapport geeft de accountant aan dat de onrechtmatigheid in 2019 weer verder is gedaald en dat dit wordt gezien als een positieve ontwikkeling in een duidelijke neerwaartse trend.

In 2019 is het reglement van het Vervangingsfonds verder eenvoudiger opgesteld en in werking getreden. Deze vereenvoudiging was noodzakelijk om het reglement verder te optimaliseren, zodat het scholenveld beter grip heeft op de voorwaarden voor de vergoeding van vervangingsdeclaraties.

Het speciale rechtmatigheidsteam van KPMG werkt nog aan de controle van de rechtmatigheid over 2020. In tussenrapportages is een verdere duidelijke daling van de onrechtmatigheid waar te nemen. Het onrechtmatigheidspercentage over 2020 tot en met ultimo kwartaal 3 kwam uit op 0,04%. Hierbij moet worden opgemerkt dat dit percentage nog onderhevig is aan wijzigingen naar aanleiding van de controle over kwartaal 4 en voor de pooldeclaraties over geheel 2020. Aan dit percentage kan dus nog geen oordeel worden ontleent, maar het geeft weer dat de inspanningen van het Vervangingsfonds om de rechtmatigheid structureel te verbeteren en boven de 99% te houden vruchten afwerpt.

Kosten bedrijfsvoering

Onder de kosten bedrijfsvoering worden de kosten verantwoord die het Vervangingsfonds maakt ten behoeve van de uitvoering van de wettelijke taak. De kosten kunnen in een aantal posten worden uitgesplitst.

<i>(alle bedragen x € 1.000)</i>	2020	2019
Kosten bestuur	66	64
Personele kosten bestuursbureau en directie	1.831	1.468
Materiële kosten bestuursbureau en directie	2.360	1.469
Uitvoeringskosten	3.515	4.032
Overige lasten	530	689
Totaal	8.302	7.722

De kosten bedrijfsvoering zijn overall toegenomen.

De personele kosten bestuursbureau en directie betreffen de salarislasten van het Vervangingsfonds. Deze post is verminderd met de doorbelasting aan het Participatiefonds, voor inzet van medewerkers aldaar. De doorbelasting wordt op basis van een vooraf bepaalde verdeelsleutel doorberekend. In 2020 heeft het fonds meer mensen in dienst genomen. Het aantal fte is toegenomen van 58,7 in 2019 naar 72,9 in 2020. Hiermee geven beide fondsen inhoud aan de gewenste klantgerichte aanpak. Advisering en begeleiding van scholen op het gebied van Bedrijfsgezondheidszorg (binnen het Vervangingsfonds) en arbeidsmarktbeleid (binnen het Participatiefonds) is en wordt verder geïntensiveerd en uitgebreid. Ter ondersteuning van de buitendienst is ook de kantoorbezetting uitgebreid, o.a. op het gebied van ict en HRM.

De materiële kosten zijn toegenomen door hogere automatiseringskosten als gevolg van uitbreiding personeel en extra uitgaven in verband met het thuiswerken. Daarnaast zijn er in 2020 hogere kosten voor de ontwikkeling van het Datawarehouse. Dit is een belangrijk hulpmiddel

om goede informatie te kunnen leveren aan het scholenveld, de sociale partners en het ministerie van OCW. En er zijn extra kosten gemaakt voor de transitie van de uitvoering van de administratie van APG Service Partners naar WWplus.

De uitvoeringskosten worden betaald aan de uitvoeringsorganisatie APG Service Partners die verschillende werkzaamheden voor het Vervangingsfonds uitvoert. Zij berekenen en innen premies, controleren en betalen de vervangingsdeclaraties, voeren de volledige administratie en stellen regio-adviseurs bedrijfsgezondheidszorg ter beschikking. De uitvoeringskosten zijn lager, door daling van de contractwaarde als gevolg van de overeengekomen jaarlijkse daling van het lumpsumbedrag.

In de overige lasten zijn de controlekosten opgenomen. De controlekosten op de rechtmatigheid zijn lager dan in 2019 omdat, o.a. door aanpassing van de controlesystematiek en het dalend aantal declaraties, er minder controlewerkzaamheden noodzakelijk waren.

Jaar- rekening

2

Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs

Balans per 31 december 2020 na resultaatverdeling

(alle bedragen x € 1.000)

ACTIVA		31-12-2020	31-12-2019
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	[1]	2.174	0
Vlottende activa			
Vorderingen			
Debiteuren	[2]	1.699	2.853
Vorderingen op gelieerde organisaties	[3]	1.365	757
Overige vorderingen	[4]	13.286	16.824
		16.350	20.434
Liquide middelen	[5]	27.467	33.009
Totaal Activa		45.991	53.443

PASSIVA		31-12-2020	31-12-2019
Eigen vermogen			
Algemene reserve	[6]	15.514	19.737
Bestemmingsreserves	[6]	10.378	12.669
		25.892	32.406
Kortlopende schulden			
Crediteuren	[7]	3.380	374
Overige schulden	[8]	16.719	20.663
		20.099	21.037
Totaal Passiva		45.991	53.443

Staat van Baten en Lasten over 2020

(alle bedragen x € 1.000)

LASTEN		2020	Begroting 2020	2019
Taakuitvoering				
Vervangingskosten	[11]	56.091	70.830	62.842
Bedrijfsgezondheidszorg				
Kosten bedrijfsgezondheidszorg	[12]	7.807	9.420	6.493
Bedrijfsvoering				
Kosten bestuur	[13]	66	70	64
Kosten bestuursbureau	[14]	4.191	4.320	2.937
Uitvoering premie-incasso en declaraties	[15]	3.515	3.380	4.032
Overige lasten	[16]	530	685	689
		8.302	8.455	7.722
Financiële bedrijfsvoering				
Rentelasten	[17]	6	5	3
Totaal lasten		72.206	88.710	77.060

BATEN		2020	Begroting 2020	2019
Premieopbrengsten	[9]	62.962	83.020	84.189
Subsidies ministeries	[10]	2.730	2.730	2.730
Resultaat		6.514	2.960	-9.859
Totaal baten		72.206	88.710	77.060

Kasstroomoverzicht over 2020

(alle bedragen x € 1.000)

	2020	2019
Resultaat exclusief ontvangen interest	-6.514	9.859
Afschrijvingen:		
Immateriële vaste activa [1]	0	0
Mutatie werkkapitaal:		
Mutatie in debiteuren [2]	1.154	1.162
Mutatie in vorderingen op gelieerde organisaties [3]	-608	261
Mutatie in overige vorderingen [4]	3.538	2.340
Mutatie in crediteuren [7]	3.006	-1.121
Mutatie in overige schulden [8]	-3.944	-4.856
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	-3.368	7.645
Ontvangen interest	0	0
Kasstroom uit operationele activiteiten	-3.368	7.645
Kasstroom uit investeringsactiviteiten [1]	-2.174	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
Netto kasstroom	-5.542	7.645
Beginstand liquide middelen	33.009	25.364
Eindstand liquide middelen [5]	27.467	33.009

Voor een nadere toelichting op de mutaties in het werkkapitaal wordt verwezen naar de betreffende balansposten. De kasstroom uit investeringsactiviteiten betreffen investeringen in immateriële vast activa.

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2020

Algemeen

Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs ('het Vervangingsfonds') is een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) in de zin van de Kaderwet ZBO. Het Vervangingsfonds is gevestigd aan Boompjes 40, Rotterdam en staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41157213.

Het Vervangingsfonds heeft de volgende doelstellingen:

- Het bieden van waarborgen aan aangeslotenen voor de kosten van vervanging bij afwezigheid van personeel en kosten voortvloeiend uit verplichtingen uit hoofde van de rechtspositie van personeel in het primair onderwijs, voor zover dat gebruik maakt van de regeling voor onvrijwillige taakvermindering krachtens de op het betreffende personeelslid toepasselijke onderwijswetgeving.
- Het invoeren en in stand houden van bedrijfsgezondheidszorg in het onderwijs, alsmede het bevorderen en bewaken van de kwaliteit van die zorg.

Toegepaste grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), de werkafspraken (kenmerk: 16638405) tussen de Stichting Vervangingsfonds en het ministerie van OCW en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening bevat financiële informatie van de rechtspersoon en heeft betrekking op het kalenderjaar 2020.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Op 20 februari 2020 is er een wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer. In dit wetsvoorstel vervalt op termijn de verplichte aansluiting bij het Vervangingsfonds. Het wetsvoorstel is nog niet behandeld in de Kamer. Het moment van daadwerkelijke bedrijfsbeëindiging van het fonds wordt besloten door de sociale partners.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Activa en passiva worden tegen historische kostprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het veranderen van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar alle waarschijnlijkheid in de praktijk zullen voordoen en niet op basis van voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich zullen voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de rekening van baten en lasten opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten zijn toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Presentatie en functionele valuta

De jaarrekening is opgesteld in Euro, de functionele valuta van het Vervangingsfonds en afgerond op duizendtallen tenzij anders vermeld.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. Dit is vooral het geval bij de per balansdatum nog te betalen declaraties vervangingskosten en te betalen premiedifferentiatie (beide onder overige schulden [8]), de per balansdatum te vorderen premiedifferentiatie en te vorderen inzake pooldeclaraties (beide onder overige vorderingen [4]) en de daaraan gerelateerde vervangingskosten. Mede op basis van voorgaande schattingen is de bonus-malus op basis van vastgestelde rekenregels berekend.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. In de paragraaf Toelichting op de balans worden de toegepaste schattingen nader toegelicht. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten bevatten vlottende activa (debiteuren, vorderingen op gelieerde organisaties en overlopende activa), liquide middelen en kortlopende schulden (crediteuren en overige schulden).

Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment

dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Financiële instrumenten worden bij eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. De inzet van financiële instrumenten gebeurt in geen geval voor speculatieve doeleinden. Het Vervangingsfonds kent geen afgeleide financiële instrumenten (derivaten) en/of financiële instrumenten voor handelsdoeleinden.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Financiële instrumenten (en afzonderlijke componenten van financiële instrumenten) worden in de jaarrekening gepresenteerd in overeenstemming met de economische realiteit van de contractuele bepalingen. Presentatie vindt plaats op basis van afzonderlijke componenten van financiële instrumenten als financieel actief, financiële verplichting of als eigen vermogen.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige voordelen die dat actief in zich bergt, zullen toekomen aan de onderneming en de kosten van dat actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De uitgaven na eerste verwerking van een gekocht of zelf vervaardigd immaterieel vast actief worden toegevoegd aan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs als het waarschijnlijk is dat de uitgaven zullen leiden tot een toename van de verwachte toekomstige economische voordelen en de uitgaven en de toerekening aan het actief op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Als niet wordt voldaan aan de voorwaarden voor activering worden de uitgaven verantwoord als kosten in de winst-en-verliesrekening.

De grondslagen voor de vaststelling en verwerking van bijzondere waardeverminderingen zijn opgenomen onder het hoofd Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa.

Vorderingen

Debiteuren, vorderingen op gelieerde organisaties en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met eventuele bijzondere waardeverminderingverliezen.

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Crediteuren en overige schulden worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. De effectieve rente wordt direct in de rekening van baten en lasten verwerkt.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft op de verwachte toekomstige

Foto: gprintstudio

kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt. Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betalingen door een debiteur, herstructurering van een aan het Vervangingsfonds toekomend bedrag onder voorwaarden die het Vervangingsfonds anders niet zou hebben overwogen en aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect. Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen die door het Vervangingsfonds worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken. Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt het Vervangingsfonds historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als het bestuur van het Vervangingsfonds van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gedisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief. Verliezen worden opgenomen in de staat van baten en lasten. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief. Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de staat van baten en lasten.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor immateriële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief geschat. Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief zou zijn verantwoord. In afwijking van datgene wat hiervoor is gesteld, wordt op iedere balansdatum de realiseerbare waarde bepaald voor de volgende activa (ongeacht of sprake is van aanwijzingen voor een bijzondere waardevermindering):

- immateriële vaste activa die nog niet in gebruik zijn genomen;
- immateriële vaste activa die worden afgeschreven over een levensduur van 5 jaar (gerekend vanaf het moment van ingebruikname).

Vorderingen

De waardering van vorderingen is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee zo nodig rekening gehouden bij de waardering.

Eigen Vermogen

Overeenkomstig de werkafspraken (kenmerk: 16638405) met het ministerie van OCW wordt het eigen vermogen met ingang van 2017 verdeeld naar de categorieën Algemene Reserve en Bestemmingsreserves. De bestemmingsreserves zijn specifiek voor bedragen ten behoeve van een bepaald doel, dat beperkt is dan de doelstelling van het Vervangingsfonds. Betreffend doel wordt door het bestuur vastgesteld.

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

De waardering van kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Premieopbrengsten, vervangingskosten en kosten bedrijfsgezondheidszorg

De premieopbrengsten worden berekend op een door het Vervangingsfonds vastgesteld premiepercentage. De schoolbesturen dragen het vastgestelde premiepercentage af over het bijdrage-inkomen op (kalender)jaarbasis, op basis van brutoloon plus vakantiegeld dat maandelijks door de bevoegde gezagen aangeleverd wordt.

De vervangingskosten zijn gebaseerd op de tabel normbekostiging. De normbekostiging is een norm-uur-bedrag dat is gebaseerd op de looninschaling van de afwezige. Er zijn vijf groepen: een voor onderwijs ondersteunend personeel; een voor directie en staf en drie voor onderwijzend personeel. Maandelijks declareert het bevoegd gezag over de periode van vervanging van desbetreffende afwezige.

De kosten bedrijfsgezondheidszorg hebben betrekking op activiteiten ter verbetering van de bedrijfsgezondheid in het primair onderwijs.

Subsidies ministeries

Subsidies ministeries hebben betrekking op de bijdrage die van het ministerie van OCW wordt ontvangen ter dekking van de uitvoeringskosten van het fonds. De tegemoetkoming wordt jaarlijks door het ministerie vastgesteld op basis van de goedgekeurde begroting van het fonds.

Kosten bedrijfsvoering

Kosten bedrijfsvoering betreffen kosten van personeel, diensten derden, automatisering, huisvesting en dergelijke en worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde

beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door het Vervangingsfonds.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (cao en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Pensioenen

Uitgangspunt is dat de in de verslaggevingsperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het ABP verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde pensioenpremies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met de in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het Vervangingsfonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van de verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van het geldende pensioenreglement Stichting Pensioenfonds ABP, de pensioenovereenkomst met de medewerkers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij ABP wordt een vordering opgenomen als de stichting de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar het Vervangingsfonds zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Financiële bedrijfsvoering

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Leasing

Het Vervangingsfonds kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren we als operationele lease. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm. Classificatie van de lease vindt plaats op het tijdstip van het aangaan van de betreffende leaseovereenkomst.

Operationele lease

Als het Vervangingsfonds optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Vergoedingen die worden ontvangen als stimulering voor het afsluiten van een overeenkomst worden verwerkt als een vermindering van de leasekosten over de leaseperiode. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht, tenzij een andere toerekeningsystematiek meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen.

Belastingen

Doordat het Vervangingsfonds als zelfstandig bestuursorgaan kwalificeert, geldt als uitgangspunt dat de activiteiten van de stichting per 1 januari 2016 tot belastingplicht leiden voor de vennootschapsbelasting voor zover sprake is van een materiële onderneming.

De huidige activiteiten van het Vervangingsfonds kwalificeren niet als materiële onderneming. Er wordt deelgenomen aan het economisch verkeer, echter is er geen winstoogmerk aanwezig en er wordt niet in concurrentie getreden. Er is dan ook geen sprake van belastingplicht voor de vennootschapsbelasting voor de huidige activiteiten van het Vervangingsfonds. Jaarlijks wordt een toets uitgevoerd of nog aan voornoemde uitgangspunten wordt voldaan.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije markttrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. De middelen kunnen zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardevermindering als gevolg van de transactie worden omgezet in geldmiddelen.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom van de operationele activiteiten.

Verbonden partijen

Transacties met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Van deze transacties wordt de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht toegelicht.

Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de specifieke (sectorale) regels.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die

blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening. Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

Toelichting op de Balans per 31 december 2020

Immateriële vaste activa [1] (alle bedragen x € 1.000)

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Ontwikkelingskosten 2020
Stand per 1 januari 2020:	
Aanschafprijs	0
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	0
Cumulatieve herwaarderingen	0
Boekwaarde	0
Mutaties in de boekwaarde:	
Investeringskosten	2.174
Afschrijvingen	0
Herwaarderingen	0
Saldo	2.174
Stand per 31 december 2020:	
Aanschafprijs	2.174
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	0
Cumulatieve herwaarderingen	0
Boekwaarde	2.174

In 2020 heeft het Vervangingsfonds software (ict-systemen en webapplicaties) ontwikkeld welke in 2021 in gebruik wordt genomen. De economische levensduur bedraagt vijf jaar.

Vorderingen

Debiteuren [2] (alle bedragen x € 1.000)

	31-12-2020	31-12-2019
Vorderingen inzake premies	1.699	2.853
Totaal debiteuren	1.699	2.853

Onder de debiteuren zijn de al ingediende premievorderingen en vorderingen uit hoofde van het jaarlijkse bonus-malussysteem op scholen verantwoord voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Ultimo boekjaar bedraagt deze voorziening nihil (ultimo 2019: nihil). Er zijn geen vorderingen met een looptijd langer dan één jaar.

Vorderingen gelieerde organisaties [3] (alle bedragen x € 1.000)

	31-12-2020	31-12-2019
Te vorderen van Stichting Participatiefonds	1.365	757
Totaal vorderingen op gelieerde organisaties	1.365	757

Het Vervangingsfonds is gelieerd aan het Participatiefonds. Beide stichtingen hebben een gemeenschappelijk bestuursbureau en verrichten voor een deel van de uitvoering gezamenlijke activiteiten. De hieruit voortvloeiende kosten voor gemene rekening worden verwerkt in de administratie van het Vervangingsfonds en vervolgens via een vooraf bepaalde verdeelsleutel zonder opslag doorbelast aan het Participatiefonds. De vordering op het Participatiefonds is het gevolg van deze doorbelasting. Hierover wordt geen rente in rekening gebracht. Er zijn geen vorderingen met een looptijd van langer dan één jaar.

Overige vorderingen [4] (alle bedragen x € 1.000)

Overige vorderingen:	31-12-2020	31-12-2019
Te vorderen premies	5.992	7.531
Te vorderen inzake pooldeclaraties	4.762	7.579
Te vorderen premiedifferentiatie	2.532	1.714
Totaal overige vorderingen	13.286	16.824

Te vorderen premies

De te vorderen premies hebben betrekking op nog door bevoegd gezagen af te dragen premiebedragen, die op balansdatum nog niet door het Vervangingsfonds gefactureerd zijn. Daling van het gemiddeld premiepercentage geeft een lager bedrag aan nog te vorderen premies.

Te vorderen bedragen inzake pooldeclaraties

De te vorderen bedragen inzake pooldeclaraties hebben betrekking op de raming van de terug te vorderen bedragen voor vervangingspools: indien de inzet van de vervangingspools niet voldoet aan de normstelling volgens het reglement van het Vervangingsfonds wordt de initieel betaalde vergoeding teruggevorderd, afhankelijk van het inzetpercentage. Deze post omvat een aanzienlijk schattingselement.

De belangrijkste veronderstellingen bij het bepalen van deze raming zijn het bedrag aan nog te verwachten pooldeclaraties na balansdatum met betrekking tot het boekjaar en het daaruit voortvloeiende inzetpercentage dat met deze declaraties gerealiseerd wordt. De raming van het bedrag aan nog te verwachten pooldeclaraties is toegelicht als onderdeel van de raming van de schattingspost 'nog te betalen netto loonkosten'.

De verwachte inzet van de poolbesturen over boekjaar 2020 komt tot uitdrukking in het inzetpercentage. Het inzetpercentage wordt berekend per vervangingspool met toepassing van de rekenregel in het reglement Vervangingsfonds 2020. Volgens de rekenregel wordt daarbij het aantal declarabele uren in de pool inclusief het aantal uren en minuten wegens schoolvakantie, BAPO, ziekte of schorsing, gedeeld door het totaal aantal beschikbare uren en minuten in de pool. Het inzetpercentage is dus afhankelijk van de raming van het bedrag aan nog te betalen pooldeclaraties, het aantal declarabele uren dat deze vertegenwoordigen en het aantal beschikbare uren in de pool. Het werkelijk aantal beschikbare uren in de pool is bekend. Indien een vervangingspool uit meerdere schoolbesturen bestaat wordt de poolvordering toegerekend aan de verschillende schoolbesturen naar rato van de (verwachte) premieopbrengst. De combinatie van minder pools in 2020 met een gemiddeld hoger inzetpercentage leidt tot een lager bedrag aan terug te vorderen bedragen.

Het verwachte gemiddelde inzetpercentage over boekjaar 2020 bedraagt 76%. In de jaarrekening 2019 van de stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs is gerekend met een verwachte gemiddelde inzet van 68%. De daadwerkelijke gemiddelde inzet over het boekjaar 2019 bedroeg 68,2%. Dit is 0,2% hoger dan geraamd in de jaarrekening 2019. De overige vorderingen hebben allen een looptijd van korter dan één jaar.

Te vorderen premiedifferentiatie

De te vorderen premiedifferentiatie heeft betrekking op de raming van de te verrekenen bonus-malus met de schoolbesturen. De verrekening vindt plaats per kalenderjaar. De premie-differentiatie wordt bepaald per bevoegd gezag op basis van een rekenregel. De geraamde te vorderen premiedifferentiatie is de resultante van de premieopbrengst in het boekjaar en de betaalde en nog te betalen vervangingsdeclaraties. De eindafrekening over 2020 met schoolbesturen wordt vóór 15 oktober 2021 bekend gemaakt. Doordat de nog te betalen vervangingsdeclaraties een raming is, is de te vorderen premiedifferentiatie ook een raming.

Liquide middelen [5] (alle bedragen x € 1.000)

	31-12-2020	31-12-2019
Rekening courant ministerie van Financiën	27.467	33.009
Totaal liquide middelen	27.467	33.009

De rekening courant ministerie van Financiën is het saldo aan liquide middelen. Het saldo is rentedragend. Deze liquide middelen zijn ter vrije beschikking. Het Vervangingsfonds heeft een kredietfaciliteit van € 23 mln. (2019: € 23 mln.) bij het ministerie van Financiën. De looptijd is tot wederopzegging en er zijn geen zekerheden gesteld. De kredietfaciliteit is gedurende 2020 en 2019 niet aangesproken.

Eigen vermogen [6] (alle bedragen x € 1.000)

	31-12-2020	31-12-2019
Saldo begin boekjaar	32.406	22.547
Resultaat huidig boekjaar	-6.514	9.859
Saldo einde boekjaar	25.892	32.406

Het eigen vermogen wordt jaarlijks gemuteerd met het saldo van baten en lasten. Het eigen vermogen is bedoeld om de continuïteit en solvabiliteit van het Vervangingsfonds veilig te stellen. In de werkafspraken (kenmerk: 16638405) afgesloten met het ministerie van OCW is onder andere de volgende afspraak gemaakt met betrekking tot het eigen vermogen: het Vervangingsfonds vormt een algemene reserve, waaraan alle overschotten en tekorten worden toegevoegd dan wel onttrokken voor zover deze voortkomen uit de uitvoering van de wettelijke taak. De algemene reserve bedraagt minimaal € 12 mln. en maximaal € 18 mln. Per ultimo 2020 bedraagt de algemene reserve € 15,5 mln. en voldoet hiermee aan de werkafspraken.

Verloopoverzicht eigen vermogen (alle bedragen x € 1.000)

	Saldo	Mutatie	Resultaat	Saldo
	01-01-2020	2020	2020	31-12-2020
Algemene reserve	19.737	0	-4.223	15.514
Bestemmingsreserves	12.669	0	-2.291	10.378
Totaal eigen vermogen	32.406	0	-6.514	25.892
	01-01-2019	2019	2019	31-12-2019
Algemene reserve	11.837	0	7.900	19.737
Bestemmingsreserves	10.710	0	1.959	12.669
Totaal eigen vermogen	22.547	0	9.859	32.406

Resultaten van het Vervangingsfonds worden toegevoegd dan wel onttrokken aan de algemene reserve, tenzij het bestuur resultaten specifiek toewijst aan een bestemmingsreserve. Het bestuur van het Vervangingsfonds heeft besloten, om met ingang van 2016, een bestemmingsreserve Vervangingsfonds activiteiten te vormen voor het nog resterende (niet uitgegeven) deel van de premies BGZ. Deze bestemmingsreserve Vervangingsfonds activiteiten is opgebouwd uit het verschil tussen de ontvangen premieopslag BGZ en de aan BGZ bestede kosten. In 2018 is het project Intensivering dienstverlening BGZ gestart. Dit intensiveringsplan richt zich op een periode van 5 jaar. Het accent licht op het leveren van maatwerk en het inspelen op vraag van schoolbesturen. Daarbij ligt de focus specifiek op schoolbesturen met een continuïteitsrisico. Er is extra ondersteuning van schoolbesturen o.a. voor de onderwerpen werkdruk, duurzame inzetbaarheid en ziekteverzuim. In 2019 zijn 12 regiocoördinatoren gestart. In 2020 is specifiek voor de onderwerpen duurzame inzetbaarheid en verlaging werkdruk het aantal activiteiten uitgebreid. Hiervoor zijn 10 extra adviseurs ingezet. De kosten worden betaald uit de bestemmingsreserve.

Kortlopende schulden

Crediteuren [7] (alle bedragen x € 1.000)

	31-12-2020	31-12-2019
Schulden inzake netto loonkosten	2	193
Schulden inzake kosten bedrijfsvoering	3.378	181
Totaal crediteuren	3.380	374

Onder de crediteuren zijn de verplichtingen opgenomen inzake te betalen vervangingsuitgaven (netto loonkosten) voor zover deze vóór 31 december zijn gedeclareerd bij en goedgekeurd door het Vervangingsfonds. De crediteuren inzake kosten bedrijfsvoering hebben betrekking op reguliere kosten, waarvan de facturen zijn ontvangen vóór 31 december.

Alle verplichtingen uit hoofde van crediteuren kennen een looptijd korter dan 12 maanden.

Overige schulden [8] (alle bedragen x € 1.000)

	31-12-2020	31-12-2019
Te betalen declaraties vervangingskosten	12.689	14.340
Belastingen en premies sociale verzekeringen	5	277
Te betalen premiedifferentiatie	3.489	5.505
Te betalen subsidietoezeggingen	24	18
Overlopende passiva	512	523
Totaal overige schulden	16.719	20.663

Te betalen declaraties vervangingskosten

De nog te betalen declaraties vervangingskosten betreffen een schatting per einde van het boekjaar. De te betalen declaraties vervangingskosten hebben een looptijd korter dan 1 jaar. De vervangingsdeclaraties kunnen worden ingediend tot en met 6 april 2021 en aansluitend geldt nog een correctietermijn van drie maanden.

De post te betalen declaraties vervangingskosten is als volgt te specificeren (alle bedragen x € 1.000):

	2020	2019
Reeds ingediend en in behandeling	7.851	11.599
Nog te verwachten	4.838	2.741
Totaal	12.689	14.340

De post te betalen declaraties vervangingskosten bevat een significant schattingselement. De belangrijkste veronderstelling van het management is het bedrag aan nog te ontvangen vervangingsdeclaraties na balansdatum.

De raming inzake nog te betalen declaraties vervangingskosten wordt bepaald op basis van het historisch indieningsgedrag. Er zijn 3 soorten vervangingsdeclaraties te onderscheiden: reguliere Vf declaraties (inclusief nadeclaraties en externe declaraties), pooldeclaraties en declaraties voor de financiële varianten (stop-loss 80, stop-loss 100, wachtdagen 14 en wachtdagen 42). Voor de reguliere declaraties wordt gebruik gemaakt van data uit bronsysteem MijnVf in de periode 2019 tot en met maandverwerking februari 2021. Met behulp van deze historische

gegevens wordt becijferd hoeveel procent van de declaraties in een tijdvak per maandverwerking worden aangeleverd. De declaratielast per tijdvak wordt vervolgens naar 100% geprojecteerd. Het verschil tussen de projectie en de reeds ontvangen en verwerkte declaratielast, vormt de reservering ultimo jaareinde.

De raming inzake nog te betalen pooldeclaraties wordt bepaald per vervangingspoolbestuur. Het bedrag aan werkelijk ingediende declaraties per maand wordt verhoogd met het aantal nog te verwachte declaraties voor de ingediende poolaanstellingen per tijdvak vermenigvuldigd met het hiervoor geldende normbedrag voor het betreffende vervangingspoolbestuur. Bij de raming van de vervangingskosten voor financiële varianten wordt er per bevoegd gezag een inschatting gemaakt van de nog te verwachten declaraties op basis van het individuele indieningsgedrag over de afgelopen twee jaar, in combinatie met de grenzen die behoren bij de gekozen variant.

In de jaarrekening 2019 van het Vervangingsfonds was een raming opgenomen voor nog te betalen declaraties vervangingskosten ad € 14,3 mln. Retrospectief is gebleken dat in boekjaar 2020 voor een bedrag ad € 14,7 mln. is ingediend bij het Vervangingsfonds met betrekking tot boekjaar 2019. Dit is een ramingsverschil van € 0,4 mln.

Te betalen premiedifferentiatie:

De te betalen premiedifferentiatie heeft betrekking op de raming van de te verrekenen bonus-malus met de schoolbesturen. De verrekening vindt plaats per kalenderjaar. De premiedifferentiatie wordt bepaald per bevoegd gezag op basis van een rekenregel. De geraamde te betalen premiedifferentiatie is de resultante van de premieopbrengst in het boekjaar en de betaalde en nog te betalen vervangingsdeclaraties. De eindafrekening over 2020 met schoolbesturen wordt vóór 15 oktober 2021 bekend gemaakt. Doordat de nog te betalen vervangingsdeclaraties een raming is, is de te betalen premiedifferentiatie ook een raming.

Te betalen subsidietoezeggingen

De kortlopende schuld inzake te betalen subsidietoezeggingen omvat de aangegane verplichting naar schoolbesturen, waarvoor nog geen definitieve afrekening heeft plaatsgevonden.

Overlopende passiva

Onder de overlopende passiva zijn alle overige verplichtingen waarvoor nog geen facturen zijn ontvangen opgenomen. De overige schulden hebben een looptijd korter dan één jaar. Hieronder is een overzicht met de uitsplitsing opgenomen (alle bedragen x € 1.000).

	31-12-2020	31-12-2019
Afvloeiingskosten < 1 jaar	30	39
Afvloeiingskosten > 1 jaar < 5 jaar	0	30
Afvloeiingskosten > 5 jaar	0	0
Totaal	30	69

Financiële instrumenten

Algemeen

Het Vervangingsfonds maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die het fonds blootstelt aan kredietrisico's, marktrisico's, renterisico's, kasstroomrisico's en liquiditeitsrisico's. Om deze risico's te beheersen heeft het Vervangingsfonds een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen in de markt en daarmee de financiële prestaties van het Vervangingsfonds te beperken. Het Vervangingsfonds zet geen afgeleide financiële instrumenten in om risico's te beheersen.

Kredietrisico

Het Vervangingsfonds loopt kredietrisico over de vorderingen opgenomen onder de kortlopende vorderingen en liquide middelen, voor een totaalbedrag van € 45,8 mln. (2019: € 53,4 mln.). Het Vervangingsfonds hanteert interne procedures en gedragslijnen teneinde het kredietrisico inzake vorderingen te beperken. Tegenover vorderingen kunnen verplichtingen staan aan dezelfde tegenpartijen. Reglementair is vastgelegd dat bij het in gebreke blijven van de debiteur de onderneming het verschuldigde bedrag mag verhalen op de tegoeden van de debiteur. Ultimo 2020 en ultimo 2019 is geen sprake van concentratie van kredietrisico's bij één of meerdere partijen, anders dan de liquide middelen aangehouden bij het ministerie van Financiën.

Renterisico en kasstroomrisico

Het Vervangingsfonds loopt geen renterisico aangezien er geen rentedragende vorderingen en schulden zijn. Het Vervangingsfonds heeft dan ook geen afgeleide rente instrumenten afgesloten om de variabiliteit van variabel rentende leningen te beperken.

Valutarisico

Het Vervangingsfonds loopt geen valutarisico aangezien alle transacties in euro's plaatsvinden.

Prijrisico

Het Vervangingsfonds bezit geen beleggingen in ondernemingen en loopt daardoor geen prijrisico.

Liquiditeitsrisico

Het Vervangingsfonds bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opeenvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het bestuur ziet hiermee toe dat voor het Vervangingsfonds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de huidige en toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen en om binnen de huidige kredietfaciliteit van het ministerie van Financiën van € 23 mln. te blijven. Tot op heden heeft het Vervangingsfonds geen gebruik gemaakt van de kredietfaciliteit. Het Vervangingsfonds maakt gebruik van de "Regeling schatkistbankieren RWT's en andere rechtspersonen" van de minister van Financiën (d.d. 21 november 2017) teneinde het liquiditeitsrisico te beperken.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Het Vervangingsfonds is de volgende verplichtingen aangegaan, die niet uit de balans blijken:

Resterende looptijd korter dan 1 jaar (alle bedragen x € 1.000)	
Dienstverlening uitvoeringsorganisatie WWplus	2.382
Huur mobiele werkplekken	71
ADP	45
Totaal	2.498
Resterende looptijd langer dan 1 jaar en korter dan 5 jaar (alle bedragen x € 1.000)	
Dienstverlening uitvoeringsorganisatie WWplus	2.227
ADP	89
Totaal	2.316
Totaal niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	4.814

Voor het verlenen van de diensten door WWplus is een vergoeding verschuldigd welke jaarlijks wordt vastgesteld. De dienstverleningsovereenkomst heeft met ingang van 1 januari 2020 een looptijd van minimaal 2 jaar. De dienstverleningsovereenkomst kan met ingang van 1 januari 2022 door één der partijen worden beëindigd, met inachtneming van een opzegtermijn van 12 maanden door de Fondsen en 24 maanden door WWplus.

Eind 2018 is het Vervangingsfonds overgegaan op mobiele werkplekken voor het personeel.

Hiervoor zijn huurverplichtingen aangegaan inzake benodigde faciliteiten.

Het Vervangingsfonds heeft een vierjarig contract afgesloten met de salarisdienstverlener ADP.

Er zijn geen verplichtingen langer lopend dan vijf jaar.

Er is geen sprake van niet in de balans opgenomen activa.

“
Het Vervangings-
fonds bundelt
de krachten
met het
Participatiefonds
in regionaal
werkende teams.”

Toelichting op de Staat van Baten en Lasten over 2020

Premieopbrengsten [9] (alle bedragen x € 1.000)

	2020	2019
Premie regulier	51.284	71.903
Premie ERD Financiële Varianten	5.516	4.824
Premie ERD	2.226	2.981
Premiedifferentiatie	-1.580	-3.971
Totaal	57.446	75.737
Premieopslag BGZ	5.516	8.452
Totaal	62.962	84.189

De premieopbrengsten bestaan uit de over het boekjaar geïnde en te innen premies van de aangesloten schoolbesturen. De reguliere premie bestaat uit de premie over het verplicht en eventueel vrijwillig aangesloten personeel. Eigenrisicodragers betalen de premie ERD. Deze bestaat uit een solidariteitsheffing en een opslag voor de bedrijfsgezondheidszorg. De solidariteitsheffing bedraagt in 2020 € 2,2 mln. (2019: € 2,9 mln.). De premiedifferentiatie is het saldo van de bonus-malusafrekening, waarbij schoolbesturen per schooljaar een malus moeten betalen bij een te groot ziekteverzuim en een bonus krijgen bij een laag ziekteverzuim.

De premiepercentages hebben zich in de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld:

	01-01-20	01-01-19
Regulier Vf vrijwillig	6,00%	6,10%
ERD WD14	3,70%	3,70%
ERD WD42	3,10%	3,10%
ERD SL80	0,70%	0,70%
ERD SL100	0,40%	0,40%
Volledig ERD	0,05%	0,07%
BGZ	0,10%	0,15%

Met het premiebeleid beoogt het Vervangingsfonds de kosten van de vervanging te dekken en de reserves binnen de afgesproken bandbreedte te brengen. Het premiebeleid is gebaseerd op periodiek herijkte begrotingen van de verwachte vervangingskosten.

Het bestuur heeft besloten geen premie te heffen over de maand april. Het Vervangingsfonds wil niet onnodig geld uit de sector halen als dat voor de dekking van de vervangingskosten niet nodig is en hoopt hiermee een positieve bijdrage te leveren aan de scholen bij het weer opstarten van de lessen in de klas.

Subsidies ministeries [10] (alle bedragen x € 1.000)

	2020	2019
Vergoeding uitvoeringskosten	2.730	2.730
Totaal	2.730	2.730

Het Vervangingsfonds ontvangt een vergoeding van het ministerie van OCW voor het uitvoeren van haar activiteiten (vergoeding uitvoeringskosten). De verantwoorde subsidies ministeries hebben betrekking op het boekjaar.

Vervangingskosten [11] (alle bedragen x € 1.000)

	2020	2019
Vervanging regulier	50.968	59.251
Vervanging financiële varianten	5.123	3.591
Totaal	56.091	62.842

Onder de vervangingskosten zijn de door de schoolbesturen ingediende declaraties voor de verschillende verlofgronden opgenomen verhoogd met nog te betalen declaraties vervangingskosten en gecorrigeerd voor een schatting voor te vorderen inzake pooldeclaraties. Het aantal vervangingsdeclaraties ligt in 2020 ruim 25% lager dan in 2019 als gevolg van de overgang van besturen naar (een vorm van) eigenrisicodragerschap en als gevolg van het lerarentekort. 2020 staat in het teken van corona. Zo zijn de basisscholen in bepaalde periodes extra gesloten en is er veelvuldig overgegaan naar digitaal lesgeven. Het vervangingsfonds heeft een aantal aanvullende regelingen getroffen, waaronder de maatregel "uit voorzorg thuis". Hierbij worden de vervangers voor medewerkers die vanuit het oogpunt van gezondheid niet kunnen lesgeven vergoed door het Vervangingsfonds. De maatregel heeft geen bijzondere impact op de totale vervangingskosten.

De financiële varianten zorgen ervoor dat binnen het eigen risicodragerschap de schoolbesturen de mogelijkheid hebben om onverwacht hoge en/of extra kosten te beperken. Onderscheid wordt gemaakt tussen risicoafdekking voor individuele verzuimgevallen (2 maal werktijdfactor per week of 6 maal de werktijdfactor per week) en risicoafdekking voor uitschieters in de totale vervangingskosten (stop-lossvariant met eigen risico in bedragen 80% of stoplossvariant met eigen risico in bedragen 100%). In 2020 is het aantal besturen met een financiële variant toegenomen met 19 tot 71, grotendeels in de variant wachtdagen 14 (2 maal werktijdfactor per week)

Kosten bedrijfsgezondheidszorg [12] (alle bedragen x € 1.000)

	2020	2019
Aanspraken scholenveld op subsidieregelingen Vf-BGZ	9	-6
Voorlichting en communicatie	363	722
Adviseurs Arbeid & Vitaliteit	3.561	3.763
Uitvoeringskosten Bestuursbureau	128	112
Uitvoeringskosten UVF	864	862
Uitbreiding dienstverlening BGZ	2.882	1.040
Totaal	7.807	6.493

De kosten bedrijfsgezondheidszorg hebben betrekking op de activiteiten om binnen het primair onderwijs het ziekteverzuim terug te dringen en de bedrijfsgezondheidszorg te verbeteren. In 2018 is het project Intensivering Dienstverlening BGZ gestart. Het accent ligt op het leveren van maatwerk en het inspelen op vraag van schoolbesturen. Er is extra ondersteuning voor schoolbesturen o.a. voor de onderwerpen werkdruk, duurzame inzetbaarheid en ziekteverzuim. In 2019 zijn 12 regiocoördinatoren en een data-analist gestart. In 2020 is de bezetting uitgebreid met 10 extra adviseurs Duurzame Inzetbaarheid speciaal gericht op de uitbreiding van de dienstverlening.

Kosten bestuur [13] (alle bedragen x € 1.000)

	2020	2019
Kosten bestuur	66	64
Totaal	66	64

De kosten bestuur zijn opgebouwd uit een vaste-, vacatie- en reiskostenvergoeding voor bestuurs- en commissieleden op basis van aanwezigheid per vergadering.

Het Vervangingsfonds beschouwt de Stichting Participatiefonds voor het Onderwijs als gelieerde organisatie. De samenstelling van het bestuur van beide stichtingen is gelijk.

Kosten bestuursbureau [14] (alle bedragen x € 1.000)

	2020	2019
Personele kosten bestuursbureau en directie	1.831	1.468
Materiële kosten bestuursbureau en directie	2.360	1.469
Totaal	4.191	2.937

De operationele aansturing van beide stichtingen geschiedt vanuit een gezamenlijk bestuursbureau. De medewerkers van het bestuursbureau zijn in dienst van het Vervangingsfonds. Voor zover zij specifieke taken verrichten voor het Participatiefonds worden deze kosten direct gealloceerd. In 2020 heeft het fonds meer mensen in dienst genomen. Het aantal fte is toegenomen van 58,7 in 2019 naar 72,9 in 2020. Hiermee geven beide fondsen inhoud aan de gewenste klantgerichte aanpak. Advisering en begeleiding van scholen op het gebied van Bedrijfsgezondheidszorg (binnen het Vervangingsfonds) en arbeidsmarktbeleid (binnen het Participatiefonds) is en wordt verder geïntensiveerd en uitgebreid. Ter ondersteuning van de buitendienst is ook de kantoorbezetting uitgebreid, o.a. op het gebied van ict en HRM.

In de materiële kosten is een extra bedrag uitgegeven aan kosten voor de transitie van de uitvoering van de administratiediensten. Met ingang van 2021 gaan deze activiteiten over van APG Service Partners naar WWplus.

De overige kosten van het bestuursbureau worden op basis van periodiek herijkte, vooraf vastgestelde, verdeelsleutels verdeeld tussen het Vervangingsfonds en het Participatiefonds, tenzij de kosten specifiek van toepassing zijn op één van de fondsen.

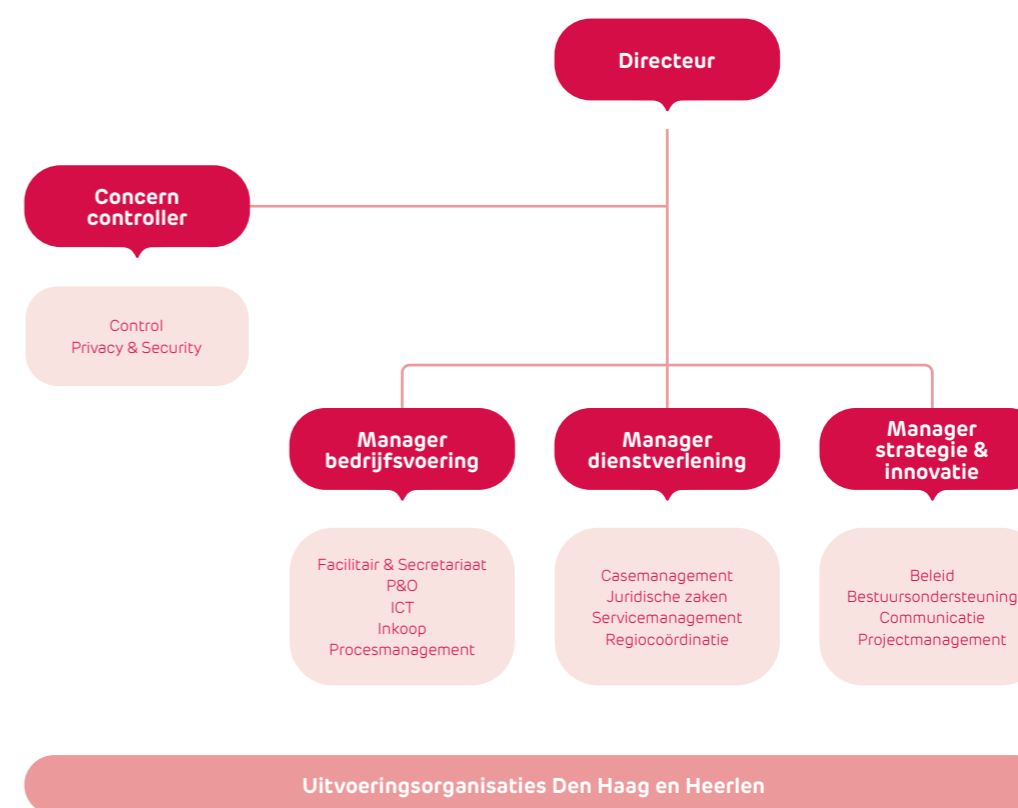
De personele kosten zijn als volgt nader te specificeren:

	2020	2019
Lonen en salarissen	2.270	2.425
Sociale lasten	302	253
Pensioenlasten	333	330
Overige personele kosten	970	444
	3.875	3.452
Doorbelaste kosten naar Participatiefonds	-2.044	-1.984
Totaal	1.831	1.468

De medewerkers hebben een pensioenregeling die is ondergebracht bij ABP. Deze pensioenregeling betreft een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling. Indexatie (aanpassing met prijsstijging) van de toegekende aanspraken en rechten vindt uitsluitend plaats indien en voor zover de middelen van ABP daartoe ruimte laten en ABP daartoe heeft besloten. Indien de omstandigheden bij ABP daar aanleiding toe geven, kan het bestuur besluiten tot het korten van aanspraken. De pensioenregeling wordt volgens de Pensioenwet gekarakteriseerd als uitkeringsovereenkomst. Het pensioenreglement ABP wordt jaarlijks herijkt. De belangrijkste afspraken die zijn opgenomen in de uitvoeringsovereenkomst met het ABP zijn de volgende:

- ABP stelt de jaarlijkse premies vast op een kostendekkend niveau.
- Indexatie geeft geen aanleiding tot premie-aanpassingen.
- De maximale premie bedraagt 24,9% over de pensioengrondslag. Het premiepercentage ABP Keuze Pensioen (OP/NP) bedroeg in 2020 24,9% bij een franchise van € 14.200,- en een aftoppingsgrens van € 110.111,-.
- Premiereductie of – terug storting vindt plaats indien en voor zover sprake is van een dekkingsgraad volgens de normen van DNB van > 150% en het bestuur van het fonds daartoe heeft besloten.
- Als er sprake is van een vermogenstekort kan ABP een opslag op de kostendekkende premie in rekening brengen met inachtneming van het terzake bepaalde in de ABTN. ABP heeft een kritische dekkingsgraad tussen de 85% en 90%. De actuele dekkingsgraad was op 31 december 2020 93,2%.

Het bestuursbureau is als volgt georganiseerd:

Aantal werknemers

De operationele aansturing van Vervangingsfonds en Participatiefonds geschiedt vanuit een gezamenlijk bestuursbureau. De medewerkers van het bestuursbureau zijn in dienst van het Vervangingsfonds, maar werkzaam voor beide fondsen.

Het aantal medewerkers ultimo boekjaar van het Vervangingsfonds, alle werkzaam binnen het bestuursbureau, was in 2020 72,9 fte (2019: 58,7 fte). De opbouw hiervan is als volgt:

	2020	2019
Directie & Staf	1,4	1,4
Control	4,8	3,8
Strategie & Innovatie	13,0	11,6
Dienstverlening	35,2	27,1
Bedrijfsvoering	18,5	14,8
Totaal aantal medewerkers	72,9	58,7

Alle werknemers zijn werkzaam in Nederland.

Uitvoering premie-incasso en declaraties [15] (alle bedragen x € 1.000)

	2020	2019
Uitvoeringskosten	3.515	4.032
Totaal	3.515	4.032

De uitvoeringskosten worden gemaakt op basis van een (meerjarig) dienstverleningscontract dat het Vervangingsfonds heeft afgesloten met APG Service Partners BV. Dit contract loopt af op 31-12-2020. Het betreft de kosten voor het berekenen en innen van de premies, het berekenen en vergoeden van vervangingsdeclaraties, het verzorgen van de pooladministratie, het verwerken van de jaarlijkse premiedifferentiatie en het voeren van de financiële administratie. Met ingang van 2021 zullen de werkzaamheden van APG Service Partners worden uitgevoerd door WWplus.

Overige lasten [16] (alle bedragen x € 1.000)

	2020	2019
Controlekosten accountant	530	689
Totaal	530	689

De overige lasten bestaan uit de accountantskosten.

Honoraria van de accountant (alle bedragen x € 1.000)

De controlekosten van KPMG Accountants NV als bedoeld in BW 2 Titel 9 artikel 382a lid 1 bedroegen:

Aard van de dienstverlening	2020	2019
Onderzoek van de jaarrekening	212	265
Andere controle-opdrachten	312	418
Andere niet-controlediensten	6	6
Totaal honoraria	530	689

De honoraria worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Financiële bedrijfsvoering [17] (alle bedragen x € 1.000)

	2020	2019
Bankkosten	6	3
Totaal	6	3

Deze kosten betreffen de kosten van het betalingsverkeer over het boekjaar.

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op het Vervangingsfonds van toepassing zijnde regelgeving. Het Vervangingsfonds is een onderwijs gerelateerde instelling waarvoor de Wet normering topinkomens van toepassing is.

Het bezoldigingsmaximum voor het Vervangingsfonds is gelijk aan het algemene WNT-maximum, dat van toepassing is op onderwijs gerelateerde instellingen en is voor 2020 vastgesteld op € 201.000,-. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief. Het Vervangingsfonds kent de volgende functionarissen die onder de werking van de Wet normering topinkomens vallen:

WNT tabel 2020

Functie	Naam	Ingangs-datum	Eind-datum	Omvang dienst-verband	Aantal uur	Dienst-betrekking	Beloning plus belastbare onkosten-vergoedingen	Beloningen betaalbaar op termijn	Totaal bezoldiging	Gemiddeld uurtarief	Motivatie overschrijding van de norm
Voorzitter bestuur	G.H. Faber***	01-jan	31-dec	0,2	n.v.t.	ja	€ 23.887	€ 4.165	€ 28.052	n.v.t.	n.v.t.
Lid bestuur	S. Beuving	01-jan	31-dec	n.v.t.	28	nee	€ 3.300	€ -	€ 3.300	€ 118	n.v.t.
Lid bestuur	A. Bodegraven*	23-jan	31-dec	n.v.t.	32	nee	€ 3.560	€ -	€ 3.560	€ 111	n.v.t.
Lid bestuur	G.P.M. van Haren*	01-jan	31-dec	n.v.t.	30	nee	€ 3.430	€ -	€ 3.430	€ 114	n.v.t.
Lid bestuur	W. Hendricks *	27-nov	31-dec	n.v.t.	3	nee	€ 420	€ -	€ 420	€ 140	n.v.t.
Lid bestuur	H.F.J. Hoedemakers**	01-jan	31-mrt	n.v.t.	8	nee	€ 890	€ -	€ 890	€ 111	n.v.t.
Lid bestuur	H. Olfers	01-jan	31-dec	n.v.t.	20	nee	€ 2.780	€ -	€ 2.780	€ 139	n.v.t.
Lid bestuur	W. Prins*	01-jan	30-jun	n.v.t.	20	nee	€ 1.910	€ -	€ 1.910	€ 96	n.v.t.
Lid bestuur	J. Rosenthal*	01-okt	31-dec	n.v.t.	8	nee	€ 890	€ -	€ 890	€ 111	n.v.t.
Lid bestuur	E. Stolk*	01-jan	31-jan	n.v.t.	2	nee	€ 210	€ -	€ 210	€ 105	n.v.t.
Lid bestuur	J. Veenstra*	01-jan	31-dec	n.v.t.	32	nee	€ 3.560	€ -	€ 3.560	€ 111	n.v.t.
Directeur	D.J.H.G. Vijgen	01-jan	31-dec	1,0	n.v.t.	ja	€ 155.118	€ 21.191	€ 176.309	n.v.t.	n.v.t.

*) Deze bestuursleden ontvangen de vergoeding niet persoonlijk, de vergoeding wordt overgemaakt aan desbetreffende werkgevers

**) Deze bestuurder ontvangt alleen de vacatievergoeding. De vaste vergoeding wordt overgemaakt aan desbetreffende werkgever

***) Deze bestuurder is tevens werkzaam in dezelfde functie bij het Participatiefonds. De totale bezoldiging voor beide fondsen bedraagt: € 56.104 n.v.t. niet van toepassing

Bestuursleden ontvangen per bezochte bestuursvergadering een vacatievergoeding van € 130,-. Voor zover van toepassing ontvangt de werkgever van het desbetreffende bestuurslid een vergoeding van € 210,- per maand.

De beloningen betaalbaar op termijn hebben betrekking op pensioenverplichtingen.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2020 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

De heer D. Vijgen is directeur van het bestuursbureau. Hij heeft een arbeidsovereenkomst met het Vervangingsfonds. Voor de werkzaamheden die worden uitgevoerd ten behoeve van de gelieerde Stichting Participatiefonds vindt een doorbelasting plaats van de bezoldiging.

WNT tabel 2019

Functie	Naam	Ingangsdatum	Eind-datum	Omvang dienstverband	Dienst-betrekking	Beloning plus belastbare onkosten-vergoedingen	Beloningen betaalbaar op termijn	Totaal bezoldiging	Motivatie overschrijding van de norm
Voorzitter bestuur	G.H. Faber***	01-jan	31-dec	0,2	ja	€ 23.189	€ 3.270	€ 26.459	n.v.t.
Lid bestuur	S. Beuving	21-nov	31-dec	n.v.t.	nee	€ 538	€ -	€ 538	n.v.t.
Lid bestuur	E.P.M. van Dorp*	01-jan	18-apr	n.v.t.	nee	€ 1.075	€ -	€ 1.075	n.v.t.
Lid bestuur	G.P.M. van Haren*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee	€ 3.225	€ -	€ 3.225	n.v.t.
Lid bestuur	H.F.J. Hoedemakers**	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee	€ 3.353	€ -	€ 3.353	n.v.t.
Lid bestuur	H. Olfers	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee	€ 2.460	€ -	€ 2.460	n.v.t.
Lid bestuur	W. Prins*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee	€ 3.353	€ -	€ 3.353	n.v.t.
Lid bestuur	E. Stolk*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee	€ 2.970	€ -	€ 2.970	n.v.t.
Lid bestuur	J. Veenstra*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee	€ 3.225	€ -	€ 3.225	n.v.t.
Directeur	D.J.H.G. Vijgen	01-jan	31-dec	1,0	ja	€ 146.512	€ 16.348	€ 162.860	n.v.t.

*) Deze bestuursleden ontvangen de vergoeding niet persoonlijk, de vergoeding wordt overgemaakt aan desbetreffende werkgevers
 **) Deze bestuurder ontvangt alleen de vacatievergoeding, de vaste vergoeding wordt overgemaakt aan desbetreffende werkgever
 ***) Deze bestuurder is tevens werkzaam in dezelfde functie bij het Participatiefonds, de totale bezoldiging voor beide fondsen bedraagt: € 52.918 n.v.t. niet van toepassing

Aan leningen, voorschotten en garanties ten behoeve van bestuurders als bedoeld in artikel 2:383 lid 2 BW, is gedurende het boekjaar € 0 (2019: € 0) afgewaardeerd en/of kwijtgescholden.

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen het Vervangingsfonds en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met het Vervangingsfonds. Dit betreffen onder meer de relaties tussen het Vervangingsfonds en het Participatiefonds, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

De samenstelling van het bestuur van beide stichtingen is gelijk. De operationele aansturing van beide stichtingen geschiedt vanuit een gezamenlijk bestuursbureau.

De transacties met verbonden partijen hebben betrekking op kosten voor gemene rekening die via een vooraf bepaalde verdeelsleutel zonder opslag aan het betreffende fonds worden gealloceerd.

Realisatie versus begroting

(alle bedragen x € 1.000,-)	Realisatie 2020	Begroting 2020	Verschil
Baten			
Premieopbrengsten	57.446	77.290	-19.844
VF Regulier	49.704	69.060	-19.356
ERD Financiële Varianten	5.516	6.050	-534
ERD	2.226	2.180	46
Premie bedrijfsgezondheidszorg	5.516	5.730	-214
Subsidies ministeries	2.730	2.730	0
Rentebaten	0	0	0
Overige baten	0	0	0
Totaal baten	65.692	85.750	-20.058
Lasten			
Taakuitvoering	56.091	70.830	-14.739
Declaraties VF Regulier	50.968	65.680	-14.712
Declaraties ERD Financiële Varianten	5.123	5.150	-27
BGZ	7.807	9.420	-1.613
Subsidie aanspraken	9	100	-91
Voorlichting en communicatie	363	750	-387
Adviseurs Arbeid en Vitaliteit	3.561	3.740	-179
Uitvoeringskosten Bestuursbureau	128	250	-122
Uitvoeringskosten UVf	864	900	-36
Intensivering BGZ	2.882	3.680	-798
Bedrijfsvoering	8.302	8.455	-153
Kosten bestuur	66	70	-4
Personele kosten bestuursbureau en directie	1.831	2.165	-334
Materiële kosten bestuursbureau en directie	2.360	2.155	205
Uitvoering premie-incasso en declaraties	3.515	3.380	135
Overige lasten	530	685	-155
Rentelasten en soortgelijke kosten	6	5	1
Totaal lasten	72.206	88.710	-16.504
Resultaat	-6.514	-2.960	-3.554

Jaarlijks stelt het Vervangingsfonds een begroting op voor het komende boekjaar uitgaande van de meerjarenbegroting. Aan de begroting liggen rekenmodellen en gestructureerde verwachtingen omtrent de ontwikkeling van het ziekteverzuim en de vervangingskosten ten grondslag. Samen met de verwachte kosten voor flankerend beleid en de kosten voor bedrijfsvoering worden de totale lasten geprognostiseerd. Uitgaande van de totale lasten en rekening houdend met ontwikkelingen in het bijdrage-inkomen alsmede de gewenste stand van het eigen vermogen wordt vervolgens bepaald welke premiepercentages worden gehanteerd in de

premieberekening.

Op basis van realisatiecijfers wordt de voortgang van het resultaat maandelijks gemonitord. Naar aanleiding daarvan kunnen de premiepercentages worden bijgesteld teneinde de hoogte van de premieopbrengsten te beïnvloeden. Hierbij wordt gestreefd naar het voorkomen van grote wisselingen in het premiepercentage om de bestuurbaarheid van de scholen niet te bemoeilijken.

De hier gepresenteerde begroting is de goedgekeurde begroting 2020 door het ministerie van OCW.

Voor 2020 is een negatief resultaat begroot van € 3,0 mln. Het gerealiseerde resultaat bedraagt € 6,5 mln. negatief. Het verschil ad € 3,5 mln. is opgebouwd uit:

1. Lagere premieopbrengsten ad € 19,8 mln.
2. Lagere opbrengsten premie bedrijfsgezondheidszorg ad. € 0,2 mln.
3. Lagere vervangingskosten ad € 14,7 mln.
4. Lagere kosten bedrijfsgezondheidszorg ad € 1,6 mln.
5. Lagere kosten bedrijfsvoering incl. overige lasten ad € 0,2 mln.

Ad 1) In totaliteit zijn de premieopbrengsten € 19,8 mln. lager dan begroot.

- - € 11,4 mln.: combinatie van verhoging grondslag en andere verdeling van besturen over de diverse aansluitvormen. De totale grondslag is € 255 mln. hoger dan begroot doordat 1) in de begroting is gerekend met een verhoging van 2%, terwijl de werkelijke cao-verhoging 4,5% bedraagt en 2) de verdeling van de besturen over de verschillende aansluitvormen anders is dan begroot: meer ERD en minder regulier.
- - € 5,8 mln.: geen premieopbrengsten over de maand april
- - € 0,6 mln.: effect hogere afrekening bonus-malus over 2019
- - € 2,0 mln.: verwachte berekende mutatie in de afrekening van de bonus-malus over 2020.

Ad 2) De lagere premieopbrengsten BGZ zijn een combinatie van 1) meer premieopbrengsten ad. € 0,3 mln. door een hogere grondslag en 2) minder premieopbrengsten ad. € 0,5 mln. als gevolg van het niet berekenen van premie over de maand april.

Ad 3) Het aantal aangesloten BG's bij Vf Regulier ligt lager dan de begroting. Dit is een belangrijke oorzaak van de lagere vervangingskosten. Daarnaast is het aantal declaraties lager, dan op grond van de aangesloten BG's verwacht kan worden. Het vinden van vervangers blijft een uitdaging. In verband met de ontwikkelingen met betrekking tot corona heeft het bestuur besloten dat ook vervanging bij preventieve voorzorgmaatregelen in aanmerking komen voor vergoeding. Tevens is tijdens de sluiting van de scholen de vergoeding bij het poolinzetpercentage verhoogd naar 100%.

Ad 4) De lagere kosten BGZ zijn met name een gevolg van de ontwikkelingen met betrekking tot corona en de gevolgen die dit had voor het primair onderwijs. Door sluiting van scholen ligt het aantal (fysieke) contactmomenten tussen adviseurs BGZ en scholen substantieel lager. Hierdoor was er minder inzet van de adviseurs Duurzame Inzetbaarheid. Zij worden via een flexibele schil ingehuurd in het kader van de uitbreiding van de dienstverlening op de onderwerpen werkdruk, PlanV en best practice benchmark ziekteverzuim. Ook waren er minder fysieke voorlichtingsbijeenkomsten.

Ad 5) De werkelijk groei van het aantal fte ligt onder begroot niveau. Daarnaast is er in de begroting gerekend met een te hoog premiepercentage voor sociale lasten en pensioenpremie. Tevens is het budget voor reiskosten minder aangesproken, omdat er vanaf 15 maart zoveel als mogelijk is thuisgewerkt.

Bij de materiële kosten zijn de kosten voor de transitie van de uitvoering van APG Service partners naar WWplus hoger, voornamelijk als gevolg van inzet van personeel in de ontwikkeling van de benodigde software. Door deze transitie zijn ook de uitvoeringskosten hoger. In de overige lasten zijn de accountantskosten opgenomen. Door daling van het aantal declaraties vervangingskosten en een nieuwe controlesystematiek zijn de kosten voor de controle rechtmatigheid lager dan begroot.

Gebeurtenissen na balansdatum

Na het beëindigen van de dienstverleningsovereenkomst met APG Service Partners zijn een aantal adviseurs in dienst getreden van het Vervangingsfonds per 1 januari 2021. In totaal zijn er 12 adviseurs van ASP in dienst getreden bij het Vervangingsfonds en 2 adviseurs uit de flexibele schil hebben een vast dienstverband aanvaard. De totale kosten dalen hiermee en de aansturing kan worden verbeterd.

Het bestuur

Rotterdam, 12 maart 2021

Bestuur:

- Mevr. mr. G.H. Faber, voorzitter
- Mevr. S. Beuving, lid
- Mevr. G.P.M. van Haren, lid
- Mevr. J.M. Rosenthal, lid
- Dhr. A. Bodegraven, lid
- Dhr. J. Veenstra, lid
- Dhr. W. Hendricks, lid
- Dhr. H.G. Olfers, lid

Overige gegevens

3

Statutaire bestemming van het resultaat

De statuten kennen geen bepaling inzake de bestemming van het resultaat.

Het bestuur heeft op 12 maart 2021 besloten het negatieve resultaat over 2020 ad. € 6.514.000 te onttrekken aan de algemene reserve en een bedrag ad. € 2.294.000 over te hevelen van de bestemmingsreserve Vf activiteiten naar de algemene reserve.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs (of hierna 'de stichting') te Rotterdam (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de betreffende jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de stichting per 31 december 2020 en van het resultaat en kasstromen over 2020, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), de 'Werkafspraken tussen de Stichting Vervangingsfonds en het Ministerie van OCW' (kenmerk: 16638405), inclusief bijlagen (laatstelijk bijgewerkt op 17 december 2019) en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT). De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. de staat van baten en lasten over 2020;
3. het kasstroomoverzicht over 2020; en
4. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol WNT 2020 vallen, alsmede het 'Accountantscontroleprotocol Vervangingsfonds' (laatstelijk bijgewerkt 17 december 2019) behorende tot de 'Werkafspraken tussen de Stichting Vervangingsfonds en het Ministerie van OCW' (kenmerk: 16638405). Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de stichting zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW en de 'Werkafspraken tussen de stichting Vervangingsfonds en het Ministerie van OCW' (kenmerk: 16638405) inclusief bijlagen (laatstelijk bijgewerkt 17 december 2019) is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720 en het 'Accountantscontroleprotocol Vervangingsfonds' behorende tot de 'Werkafspraken tussen de stichting Vervangingsfonds en het Ministerie van OCW' (kenmerk: 16638405). Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de 'Werkafspraken tussen de stichting Vervangingsfonds en het Ministerie van OCW' (kenmerk: 16638405) inclusief bijlagen (laatstelijk bijgewerkt 17 december 2019).

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, de 'Werkafspraken tussen de stichting Vervangingsfonds en het Ministerie van OCW' (kenmerk: 16638405) inclusief bijlagen (laatstelijk bijgewerkt 17 december 2019) en bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het 'Accountantscontroleprotocol Vervangingsfonds' behorende tot de 'Werkafspraken tussen de stichting Vervangingsfonds en het Ministerie van OCW' (kenmerk: 16638405), de Regeling Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 12 maart 2021

KPMG Accountants N.V.

A.T.A. Beckers RA

